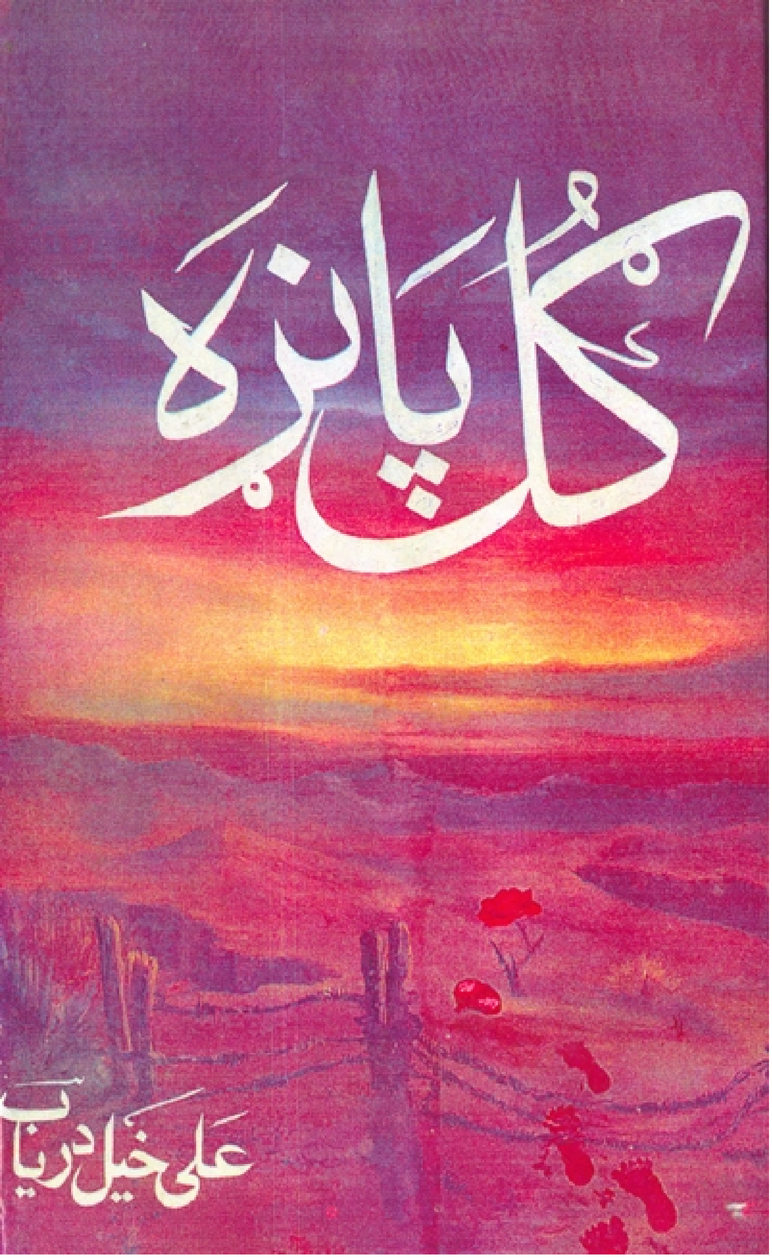

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلان

ګرانو او قدرمندو لوستونکو پښتو ډاټ نیټ د دې کتاب سره ډیره خواري کړي ده او په ډیر عاجزانه طور ئې تاسو ته دَ مطالعې په غرض ډالۍ کوي د دې کتاب بې اجازت نقل کول ، چاپ کول یا زمونږ نسبت ترې لرې کول نه صرف دا چې اخلاقي جرم دے بلکې ډیر سخت منع دي

پښتونستان

پښتو ډاټ نیټ

Presented By : Pukhto.Net

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق محفوظ دي

د کتاب نوم	————	ګل پاڼره
لیکوال	————	علي خیل دریاب
کتابت	————	لطف الله پښتو اکیډیمي
د چاپ کال	————	جنوري سنه ۱۹۹۹ء
د چاپ شمیر	————	پنځه سوه
ترتیب	————	عرفان خټک
بیعه	————	-/۵۰ روپیه

خورونکی :-

همیشه پښتو ادبي ټولنه (رجسټرډ) اماندره

د موندلو درک :-

جمیل بک سیلرز مینه بازار بټخیله

سرپاڼره - این ایس ارټسټ تخت بهائی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړونګ

د ګل پاڼې په نوم
چه زما د خیالي دنیا د
خوشبوګانو بناپیرۍ دګ

دریابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

پیش نامه — هیش خلیل — ۶

کوزه کښې سمندر — ډاکټر محمد اعظم اعظم — ۱۱

کره پانګه — ډاکټر اقبال نسیم خټک — ۱۶

د غزل رڼې د افسانې په کاله کښې — میان فضل الرحمان شاهد — ۲۲

	سرخط	مخ		سرخط	مخ
۱	خاورې	۳۲	۲۰	ذره پانړه	۵۱
۲	جرم	۳۳	۲۱	بدل	۵۲
۳	د کوڅې میرېنې	۳۴	۲۲	کانړی	۵۳
۴	مات منګې	۳۵	۲۳	بې عملي	۵۴
۵	پردۍ سترګې	۳۶	۲۴	ډولۍ او جنازه	۵۵
۶	ناپېژنده ژبانده بلا بلا راوړیدې	۳۷	۲۵	حرمونې	۵۶
۷	ماده پرستي	۳۸	۲۶	ګرپټک ګل	۵۷
۸	نانه ولې جذبې	۳۹	۲۷	پرتو غایتي	۵۸
۹	یقین	۴۰	۲۸	پیسې	۵۹
۱۰	نورې	۴۱	۲۹	اعتماد	۶۰
۱۱	متهیزه	۴۲	۳۰	څرګند لیونې	۶۱
۱۲	د زهرو پونه	۴۳	۳۱	متهاکي غوز	۶۲
۱۳	پښتانه	۴۴	۳۲	نوکري	۶۳
۱۴	برنده خاموشي	۴۵	۳۳	باور	۶۴
۱۵	لیبرل مائنډډ	۴۶	۳۴	غانړکي	۶۵
۱۶	شاپیرۍ	۴۷	۳۵	تله	۶۶
۱۷	نوبه تومله	۴۸	۳۶	انډیواله	۶۷
۱۸	لوټا	۴۹	۳۷	د نمړه رڼا	۶۸
۱۹	بهانې	۵۰	۳۸	ورورې خورې	۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹	تپوس	۷۰
۴۰	ذَرړه غوبښې	۷۱
۴۱	بکوو باباجي	۷۲
۴۲	حرام	۷۳
۴۳	ګناه	۷۴
۴۴	؟	۷۵
۴۵	روږدي لے بیاسته	۷۶
۴۶	چیندره	۷۷
۴۷	ورخته	۷۸
۴۸	شپلونه	۷۹
۴۹	خیلوته تولیه	۸۰
۵۰	میراته کونډه	۸۱
۵۱	بےروزګاري	۸۲
۵۲	جوارګر	۸۳
۵۳	I miss you	۸۴
۵۴	ژرندره	۸۵
۵۵	شلتالان	۸۶
۵۶	مذهب که مینه پښتو	۸۷
۵۷	قاتل څوک دے؟	۸۸
۵۸	توپیر	۸۹
۵۹	MENSES	۹۰
۶۰	شین خالي	۹۱
۶۱	قادر	۹۲
۶۲	ډُوبے بورجل	۹۳
۶۳	تعلیم	۹۴
۶۴	ابلیس	۹۵
۶۵	حوالدار فاتح رحمٰن	۹۶
۶۶	اُستاد جي	۹۷
۶۷	تهویک ملنګ	۹۸
۶۸	توخے	۹۹
۶۹	کرامات	۱۰۰
۷۰	نامه	۱۰۱
۷۱	ایمل خان کانسي	۱۰۲
۷۲	مُسلمان	۱۰۳
۷۳	Masterkey	۱۰۴
۷۴	کفاره	۱۰۵
۷۵	پټان اکا	۱۰۶
۷۶	انسان	۱۰۷
۷۷	کورنۍ خصلتونه	۱۰۸
۷۸	سکندر	۱۰۹
۷۹	میلمه	۱۱۰
۸۰	ممتاز	۱۱۱
۸۱	دُنیالیوني	۱۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیش نامه

دقلم په ژبه د یو زلمي لیکوال دمشاهداتو او واقعاتو دا نتیجه خیزه ادبي مجموعه هغه لفظي تصویرونه دي چه که یو مصوّر ئے د برش او رنګونو په تعاون د روایتي تصویرونو حقیقت ته ورسوي نو یو داسے البم به ترتیب جوړ شي چه هر نقش به ئے دخپل پس منظر په خاموشه ژبه د معاشرے د دردناکو، حسرتناکو او عبرتناکو المیو یو نه ختمیدونکے داستان را اوسپړي.

دعلي خېل دریاب دنګارخانے دغو المناکو لفظي تصویرونو ته چه کورم نو هر یو دخپلے خپلے افسانے هغه عنوان دے چه تفسیر او تشریح ئے دپخوانو ځنو حکیمانو او فلاسفرانو هغه اقوال دي کوم چه معنوي هم پخپله خپله زمانه د خپلے خپلے معاشرے په تنه بوده کښې ددغه قسمه واقعاتو له محسوسولو نه پس رقم کړي وو - ځکه نو د "پښتانه" په نوم دبناغلي مصنف لفظي تصویر که یو مصوّر په رنګونو منجمد کړي نو د امام غزالیؒ او هربرټ سپنسر داقوالو دغه کیپشنونه به ورسره مناسب ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" ښځې کښې يو قسمه کمزوري ده چه علاج ئې تحمل دے "

(امام غـــزالئ)

" د ښځې زړۀ د هغې په ذهن بادشاهي کوي ."

(هربرټ سپنسر)

ژړنده :-

دا د غه عنوان لفظي تصوير ته که چا فنکار د خپل فن د رنګونو

ښائست ورکړو - نو کيدے شي چه د "بـکونن " د قول دا کپشن

ورسره هم ښه ومني .

" ترکومه چه يو انسان د بل انسان په سپټ سور

دي - دنيا کښې بـه امن محض يو خوب وي "

ړنده خاموشي :-

د موجوده دور د سياسي مجبورو او بے انصافو هغه المیه ده

چه که په صوري رنګ کښې پيش کړے شي نو د هربرټ سپنسر د غه

قول دِ ورلاندے اوليکي .

" د نهٔ حقدارو خلقو د پاره د حقدارو خلقو حق ومنه

نهٔ صرف د انصاف په مرګ چاره رابنکل ده بلکه ديده او

دانسته د اشده نسلونو په لار کښې اغزي کرل دي. او هم

د غو نسلونو د پاره د دے نه لوئے افت او غضب نهٔ شي

کيدے چه ورته کښې ورته نالائقه خلق پريږدي "

کانړي :-

دا که چا سنګتراش وتراشله ، نو د اسکر وائلډ دا قول دِ ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تراشل هم نهٔ هیږدي .

" د زمانو رابیے دولتمند و د غریبانانو د بغاوت د مخنیوي دپاره دا مؤثره طریقه راویستے ده - چه د غریبانانو د ګټے وټے لږه شان برخه دوي ته د خیرات په شکل واپس کړي . "

جرم :-

د دغه عنوان مفهوم کهٔ د مصوّر د آرټ په برکت تکمیل شي . نو د ډرائنګ روم په دیوال د زښت کولو وړاندے د "بیکن" د قول دا الفاظ هم وړاندے ویکلے شي .

" د دولت پریواني د ځوانئ تباهي ده "

مات منګے :-

د کشمالے مات منګی ، تونګ ته خهٔ اووے ؟ شاید داچه

" سر ځار شه لهٔ عزته "

خو د امام غزالیؒ دا قول هم ورسره شي چه .

" طبیعي شهوت په انسان او حیوان کښے یو شان وي - خو وضعي شهوت انسان کښے صرف په ښهٔ تربیت او بد صحبت زرغونیږي "

بے عملي :-

په قول د حضرت عمر رضی الله تعالیٰ عنهٔ

"عمل بے علمه عیب ړن او بیمار دے او علم بغیر د عمل نه شنړ او بیکار دے . "

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله :-

د علي خیل دریاب دا دردناک تصویر شاید چه د هغه دنګارخانې شهکار ثابت شي ۔او ددغه حسرتناکه تصویر لاندې دویکتر هیګو دغه نادر قول شاید چه د تماشګیرو په زړونو اوذهنونو کښې دیو انقلاب سبب شي .

"هرکله چه انسان دپیدائش په وخت او بیا دمرګ
نه پس هم مساوي دے ، نو آخر ولے دے دژوند
میانځنئ موده هم مساوي تیره نهٔ کړي ؟

تپوس :-

جمیل نه دممانړے دا تپوس که یو خوا د ماشومے سپرغ د دردونو د علاج آرزو دهٔ ، نو بل خوا دجمیل مفلسئ او غربت دهغے په آرزو د بے وسئ ځغے .اوبه توئے کړے۔ د بناغلی دریاب ددغه تخیّل جامد تصویرسره د برنارډشا دا الفاظ په زړی سیاهئ دیکلو دي .

"دنیا کښي دټولو نه لویه اوبدترینه
ګناه غریبي دهٔ . نور ټول ګناهونه
د غربت په وړاندے کوچنے نیکئ دي"

ګرانو لوستونکو !

ما دقلم په ژبه دبناغلی علی خیل دریاب دځنو تحریري تصویرونو خاموشه آوازونه ستاسو ترغوږو کړه . باقي پاتے

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصویرونه او د حال په ژبه د هغو داستانونو ته تاسو خپله وګورئ او واورئ .

خو د فرینکلن دا قول هم یاد لرئ چه

" ډیر داسے دردناکه واقعات شته چه د افسانے جوړیدلو نه وړاندے محو شی . "

هیش خلیل

۲۳ ستمبر ۱۹۹۷ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوزه کښې سمندر

په اول ځل دعلي خېل دریاب دنوم په اورېدو سره زما په تصوّر کښې یو پراسراره کردار اوبرېښېدو . ځو چه راښکاره شو نو دپېښور پوهنتون دپښتو شعبې یو عام ساده ټټه ناک او خاموشه ځلمې وو .

روسته دهغه دخبرو اترو او لیکونو نه داحقیقت رابرخیره شو چه دریاب دډېربېدار ذهن او ځلانده تخلیقي صلاحیتونو ښښتن دے . دغه په زور چه هغه په نثر او نظم دواړو کښې دخپل عمرنه ډېر زیات ښه لیکونه کوي او په دے کښې هیڅ شک نشته چه هغه په ډېر کم عمري کښې خپل ځان او خپل صلاحیتونه خپلې ژبې او ادب ته سپارلي دي - او هم دده لیونۍ مینې او لیوالۀ جذبے په ډاړ دهغهٔ په لیک کښې دیو خاص قسمه تازګي ساده ګي او خود اعتمادي په یو ځائې لیدے او مونډے شي .

څه موده وړاندې ښاغلي دریاب ماته خپله یو نثري مجموعه راکړه . په دے خیال چه زۀ هغه دکورم او په هغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندے څه وهم نيکم . او دا دواړه خبرے ماته په ده ګرانے
ښکاري چه د علي خيل دريآب نه وړاندے هم د هغهٔ د کهول ديو
نو زلمو کتابونه ماته هم په دغه غرض پراته دي . خو د
دريآب نه خلاء هے ګران دے او بيا چه په چا ئے لاړ وي
نو خبره نوره هم ګرانه شي . او حقه خبره دا ده چه علي خيل
دريآب په ما ډير ګران دے . او هم له دے کبله چاروناچار
م د هغهٔ "ګل پانړے" کښلو او په مخې څه ليکلو ته غاړه
ورکړه .

د بناغلي دريآب ددے نثر ټوټو په کښلو زهٔ په ډير
عجيبه دوجاله کښے راګير کړم . دا دواړه کوچني کوچني ليکونه
که يو خوا اثرناک او عبرتناک دي نو بل خوا حيرتناک هم
دي او د حيرانتيا خبره دا ده چه دا په پښتو ادب کښے بيخي د
يو نوي صنف د قيمتي شکل دے چه نامه به ورله موږ
بخپله خوښوو .

بناغلي دريآب د خپل چاپيريال د روان ژوندن نه وارهٔ
وارهٔ واقعات ، امروزه پيښے ، پاروپيلي تاثرات ، هوار او
ناهوار کردارونه او د تجسس نه ډکے مشاهدے راټولے کړي
دي او هغوي له ئے د افسانچو شکلونه ورکړي دي . تکنيک ئے
د لنډے افسانے ښکاري ... . وله بيا هم که افسانه ورته
نهٔ شو ويلے نو د افسانے مينه پورے ماتيږي . ځکه چه دے
کتاب کښے موجود د هرے واقعے او ص تاثر يا هرے مشاهدے

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام څه په داسې ډول کیږي چه د لوستونکي ذهن ته به ارومرو خپل اثر اخلي او بنده به دے وینا مجبوره شي چه دریاب په کوزه کښې سمندر بند کړے دے .

د علي خیل دریاب د قیصې دا شکل که زمونږ په ادب کښې خپل ساری لټوي . نو ذهن د عبدالقادر خان خټک په ګلدسته باندے ټیکاوے کوي . "ګلدسته" د فارسۍ ژبے د نوموړي لیکوال شیخ سعدي د ګلستان پښتو ترجمه ده. کومه چې زمونږ د نثري ادب په ورومبو کتابونو کښې یوه قیمتي ډالۍ یادیږي . او لکه څنګه چه د ګلستان حکایتونه د شیخ سعدي د مشاهدے ، علم او فکر یوه بے بهاپانګه ده. هم په دغه ډول بناغلی دریاب د خپل چاپیرچل او خواوشا نه داسے واقعات ، کردارونه او مشاهدے راخستے دي . او په خوند خوند او رنګ رنګ ئے بیان کړي دي چه لوستونکے ورته په داد ورکولو مجبور شي . زما د دے وینا نه دا مطلب اخستل نهٔ دي په کار چه ګني زهٔ خپل شاګرد د سعد غونډے د نړیئز ادبي شخصیت په مقابله کښې راویستل غواړم زما اشاره د دریاب د دے افسانچو اسلوب ته ده چه هغه د بناغلي سعدي شیرازي د حکایتونو د طرز سره ډیر سمون خوري .

"ګل پاڼړے" د افسانچو انداز طنزیه دے او هره پیښه هره واقعه او هر کردار پکښې په شعوري ډول د لیکونکي له خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خه نه خه شکل کښې د طنز توکے رابرخيره کوي - او
ټيکونکے په دے کوښش کښې ناست دے کوري چه په هر ځائے
په هر خه او په هرچا خه نه خه ټک اوکړي - او په داسے
کولو کښې هغه کرم هم نه دے . ځکه چه درياب هر څه
ډرونه د درياب نه راخستے دي او د ډرونه حقيقتونه ډير
تراخه وي - د دے ترخو کېتونو او ټيرو ګنداروننو دے مجموعے
له که زۀ له خپله اندازه د "ټکونو " نامه خوښه کړم . نو
خوښه د درياب ده او فيصله ستاسو .

په دے "ټکونو " کښې ځنے داسے هم مخے له راشي چه
هغے ته موږ لنډه افسانه (SHORT STORY) هم
ويلے شو لکه د مثال په توګه "جوارګر"

" زما نوم زهرا دے - د شکلنے بانړے د طوطي کال
لور يم - ښځوينشت کاله وړاندے چه پلار د جوارګري
په داؤ باسلم نو ګټلی جوارګر ترڅے را اوږسوم
مامور چه د چکلے په برنده تياره کښې د خپلے سکه
خور پيژندګلو اوکړه نو هم د هغے په غيږ کښې
په لوتے خوب اوده شو."

خو دکوټلي او راغونډ پلاټ دا مثالونه په
دے "ټکونو " کښې کم دي . زيات تر په کښې تاثرات
دي . خو دغه تاثرات هم د حکمت او مقصديت نه خالي
نه دي . لکه "خاورے "

(c) ketabton.com: The Digital Library

" څانګې ... یا ... څانګې د اسپرګې ولې وهې
سړیه ! د اتۀ ګوره نه چې خاورې خوري .
آنو - پرېږده چې خوري کنه . زمونږ په کاله
کښې بې د خاورو نه څۀ دي ."

د علي خیل دریاب په دې افسانچو کښې په ځنو ځنو د
اوپره جذباتیت او مبالغې رنګ هم خوړ دې . خو اکثریت یکښې
د هغه قصه ګوټو دې چې هغوکښې زمونږ د چاپېرچل ژوندي
حقیقتونه ساه اخلي او د بناغلي علي خیل دریاب د مقصدي
سوچ او رسا فکر ګواهي ورکوي .

د زلمي فکر او ځوانو ولولو په دې انقلابي قدم زۀ بناغلي
دریاب ته د زړۀ له کومې مبارکي ورکوم . په دې چې په نړیوال
ادب کښې د دې طرز د لیکوالو اهمیت او افادیت ډېر سیوا بنکاري
ځکه چې د معاش په دې لوټې درز غوبل کښې د چا سره د لویو
لویو قصو او اوږدو اوږدو داستانونو د لوستو او اورېدو
وخت پاتې نۀ دې او که د وړوکي لیک کښې ورته
د اسې د خیال او فکر نه ماموره څو لمحې په لاس ورشي
نو دا هم غنیمت دې .

ډاکټر محمّد اعظم اعظم
پېښور پوهنتون
۱۱ فروري ۱۹۹۸ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل پاڼړه

د قیمتي د اوریدلو او د قیمتي د اورولو فطري خواهش دانسان په خمیر کښې ځائي اغېزلے شوے دے - دقیمتي د اوریدونکي ترهغه پورے تسکین نۀ کیږي ترڅو چه ئے پوره قیمتي بنۀ په توجه سره اوریدلے نۀ وي او د قیمتي راوي ترهغه پورے دقیمتي مزے دلاس نه نۀ پریږدي ترڅو چه ئے قیمتي سرته رسولے نۀ وي او دائے وئیلي نۀ وي چه

" زما مسئله تیره بیره ددین کتورے ډکی

راوي د اوریدونکي نه دځپل زړۀ رابنکونکي انداز بیان د حافظے دکمال او دډیر دخوږوالي داد وصولول ځپل حق ګڼړي او د اوریدونکو له خوا دغه داد د راوي انعام هم وي او صله هم.

نو دادمغه وخت خبره دي چه دخلقو ځنه د فرصت کیږے نۀ وو . په مغوئ کښې مینه وه، اخلاص وو او زړۀ خوږدي وه، حجرے ، جماتونه او کور دروسته اباد وو . خلق به بلا ناغه دمابنام

ګلونو پاڼرے بویه چه قمیص شي د ملوکے
د ورینبمو د قمیص ئے نازک بدن ملول دے (خوشحال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ نه پس حجرے ته تلل او بیا خاص طور سره په ژمي کښې
خو به ئے ترنیمے شپے قصه گو ماما ته غوږ نیولے وو. د غه شان
به چې قافلے په اوږدو سفرونو تللے، نو سختۍ او اوږده سفرونه
به قصه گویانو د قصو په جادو اسانول او رالنډول - په
دغه قیصو کښې به زیاتے قیصے د مافوق الفطرت عناصرو نه
ډکے وے او واقعات به ئے د انساني پوهے نه بهر وو.

د ژوند گاډے چې څومره مخ په وړاندے تلو وخت رالنډیدو
نوے نوے مسئلے راټوکیدے او نوی ضروریات راوړاندے کیدل او
خبره دے ته راورسیده چې د وخت د کمي احساس او د ژوند بے شمیره
ضروریاتو د انسان ذهني او بدني سکون اولوټلو - د نوی دور د
انسان څخه دومره فرصت چرته دے چې په ورځو اوونو
هفتو ئے ناست وي او اوږدے داستانونه ئے اوری.

په مغرب کښې په دغه قسم قیصو کښې مرچ مصالحه گډه
کړے شوه، رنگ روغن پرے او خیږولے شوه او د ناول نوم
ورکړے شو او بیا د ناول نه لنډه قیصه را اوزیږیده - خو د
پښتو معامله داسے نه ده. په پښتو کښې لنډه قیصه د ناول
نه رومبے راټوکیدلے ده او هم د خپلے خاورے پیداوار دے.

پښتو کښې د افسانے عمر ډیر کم دے او که مونږ ښاغلے راحت زاخیلی
د پښتو افسانے امام اومنو نو د افسانے عمر د اتیا کاله نه مخکښې نه
ځي ځکه چې "کنړه جینئ" تر اوسه د پښتو رومبئ افسانه منلے شي
چې راحت زاخیلی صاحب په کال سنه ۱۹۱۷ء کښې لیکلے وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کال ۱۹۱۶ څخه نه تر کال ۱۹۳۶ پورې د افسانې رفتار ورو نه سست بلکه د نشت برابر دے ۔ البته د ازادۍ نه پس پښتو افسانې ته توجه مرکوز کړې شوې ده او ښه ښه افسانه نګاران او افسانه نویسې میدان ته راغلي دي او په هره موضوع ئې افسانې لیکلې دي ۔ اکثرو افسانه لیکونکیو په افسانه کښې د ژوند مسئلې بیان کړے دي خو د روایاتو نه بغیر ئې قدم نه دے ایښے خو بعضې افسانه نګارانو د جنس او ښځې مسئلې ته زیات اهمیت ورکړے دے او هم د ادب د فن مقصد هم دے او معیار هم ۔

په پښتو کښې چه کوم افسانه نګار مختصره افسانه په مختصرترینه شکل کښې په کامیابۍ سره او لیکله هغه ارباب رشید احمد خان دے چه "ډانګاز دے" په نوم ئې خپله مجموعه چاپ کړه اګر که په دغه افسانو کښې د تحیر احساس (suspense) ډیر زیات دے خو د تحیر د احساس نه بغیر افسانه د معیار نه پاتې کیږي ۔ خو د ارباب صاحب تقلید چا هم او نه کړو ۔ او شاید دغه منفرد انداز صرف د ارباب صاحب برخه او ګرځیده ۔

ښه مې یاد شي چه ما د فرورۍ ۱۹۶۵ یا اغلباً ۱۹۶۶ د زیارت په یو مازیګر خپل یو محترم استاد چه د سکول هیډ ماسټر وو او دوه خوانده ملګري د میلمستیا په خاطر ځان سره روان کړل ۔ د سکول نه په سوېل په شنو پټو کښې پیاده تګ ډیره مزه کوله خو اسمان سترګې ښځه نه غړولې ۔ سړه لحظه په لحظه زیاتیده او دمرکله چه موږ یو ښار خوړ ته را او رسیدو نو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغه افسانچو په ژبه کښې چه کوم خو[illegible]

شي بیانولے نهٔ شي . دکل پانړے افسانچے دایمایئت، علامتي انداز

او د ښښتني چاپیرچل ښکلے نمونے دي . دشمیر په څو ټکو کښې

دومره غټې واقعات او پرانستي رازونه بیانول څه اسان کار نهٔ

دے . داسے ښکاري چه پښتو افسانه د کمپیوټر په دور کښې

ننوتلو دا ړومبئے کوشش دے او راتلونکي نسلونه به

بناغلے علي خیل دریاب د دغه اختراع امام ګڼړي کوم چه د دهٔ

حق دے .

د بناغلي علي خیل دریاب افسانچے د نثر د افسانے مختصرترین

شکل دے دا یعني یوه نوے لار ده . روبئي که وړه ده، په

تول پوره ده . په دے کښې هم هیڅ شک نشته چه د هر نوي

کار مرسته هم کیږي او مخالفت هم . خو دکار خلق د دے خبرے

پروا نهٔ کوي هغه د غالب خبره چه

نه ستائش کی تمنا ہے نہ صلے کی پروا

خوشحال بابا څه د مطلب وینا کړے ده . سه

دجاهل په بخره تش سربنورول دي

آفرین رم په خبرو دانشمند کړي

زهٔ د علي خیل دریاب د نوے اختراع او نوي کوشش

تے د قدر په نظر ګورم او دا رم یقین دے چه لوستونکي به دغه

انداز خوښ کړي په مینه به ئے اولولي او خوند به ترے واخلي .

زهٔ نورو زلمو او لیکلو ته هم دا بلنه ورکوم چه هغوئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان نه سپینے پاغونډ ے راپریوتل شروع شول . موټر په داسے
صورت حال کښے ګیر وو چه که په شا راستنیدلے نو هیڅ فائده نے
نهٔ وه او په وړاندے تګ هم ممکن نهٔ وو او زما کورته لا د
یو میل نه قدرے زیاته فاصله پاتے وه موټر چه خپل
پخوانی چوک ته اورسیدو نو لاس پښے مو شل شوی وو او د
ماچس تګولو همت مو نهٔ شو کولے .

ما دغه پښتو ته واقعے ته د یوے افسانے شکل ورکړے چه
دشپږ پڼځه جملو نه زیاته نهٔ وه او عنوان م ورله —
" دعوت او آفت " کیښودو . دغه افسانه بیا د مارچ په
میاشت کښے په ورځپاڼه "بانګ حرم " کښے چاپ شوه . ددغه
واقعے پس منظر صرف ما ته یا زما ملګرو ته معلوم وو . خلاے
شته چه هغه ورځو کښے زۀ په دے نهٔ پوهیدم چه ګنی دا
یوه مختصرترینه افسانه ده . خو بناغلی ایوب صابر زما ډیره
حوصله اوکړه خو دغه افسانه اوس ما څخه نشته .

د پښتو افسانے یو انداز خو د ارباب رشید احمدخان دے او
یو بل جدا انداز زما د خوښ او زړه ته راننزدے شاګرد
علی خیل دریاب دے ځکه چه په پښتو کښے دغه قسم ته نمونه
دومره نه وړاندے زما د نظرنه نهٔ ده تیره شوے . ښاغلی
علی خیل دریاب د افسانچو موضوعات هم بنګلیے دی او نوم ئے هم
جاذب توجه دے . په دغه افسانچو کښے د یوے مکملے معیاری
او په تول پوره افسانے ټول خصوصیات او لوازمات موجود دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړاندې شي خپله مورنۍ ژبه څه پوهنه لري . د پښتو روایاتو
په بنیاد د ادب بنکلی عمارتونه اودروي ځکه چه په کوم ادب
کښې چه زمونږ دروایات موجود وي هغه ادب به کله هم پردے نهٔ
شي همیشه به تروتازه او هر دلعزیز وي او په کوم ادب کښې چه ناآشنا
او بے جوړه روایات په زبردستۍ ځائے کړی شوی دی . هغه ادب
کله هم نهٔ خپلیږي او نه زمونږ دکلچر مستقله حصه جوړیدے
شي .

علی خیل دریاب یو محنتي ، خوش فکره ، خوش شکله او د
اوچتو عزائمو زلمے دے ځکه په ما ګران دے . ما همیشه دخپلو محنتي
شاګردانو حوصله افزائي اولاربنودنه کړے ده او د هغوی
په کامیابۍ رم د خوشحالۍ اظهار کړے دے —
علی خیل دریاب هم زما په هغه شاګردانو کښې شامل دے په
کومو چه زهٔ په ځانے فخر کولے شم .
دازما یقین دے چه علی خیل دریاب او د زلمي کول بعضے محنتي او
خود اعتماده زلمي به د راتلونکی وخت د ادب د آسمان ځلند ستوري وي
او خدائے دِ کړی چه زما دغه دعوی صحیح ثابته شي . الله تعالی د
د علی خیل دریاب په قلم کښې خیروبرکت واچوی . آمین

الله کرے حسن رقم اور زیادہ

ډاکټر ایم اقبال نسیم خټک

پښتو څانګه پېښور یونیورسټي

۲۷ ربیع الاول ۱۴۱۸ھ / یکم اګست ۱۹۹۷ء

ورځ - د جمعې مبارکه ورځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غزل زلمے
افسانے په کهاله کښے

بناغلے علی خیل دریاب یو ښکلی شاعر، پوهه ادیب،
زلمے پوهان کلک ملګرے، میلمه پال پښتون، فرمان بردار کش
خوږ زړے انسان او ښه خوش نویس دے.
کله چې مونږ په امان دره کښے ادبی هلے ځلے پیل کړے
نو زما غوږونو ته د بناغلی دریاب نامه دیو شاعر په حیث
را اورسیدلو ګ. هغه وخت دوئ لا د سکول طالب علم وو، په
رومبی ملاقات کښے دوئ لکه دیو حیادار زلمی ماته خپل
شعرونه وړاندے نه کړل. او بیا چه څه ورځے زوسته
هم د دوئ په تحریک مونږ خپل کلی کښے یوه اولسی مشاعره
جوړه کړه. او دوئ پکښے خپل کلام وړاندے کړو. نو ددے
وړوکی طالبعلم په شا ماته یو ښکلی شاعر او پوهه ادیب
په نظر راغے.
د بناغلی دریاب د پښتو ژبے او ادب سره د بے کچه مینے
په سبب مونږ هم د دوئ په خوښه او کوشش هیشه پښتو ادبی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رجسترډ اماندره جوړه کړه او تر دے مقامه مو راورسوله .

مونږ دواړه کله د پښتونخوا هرے سیمے ته مشاعرے له تلی یو . نو بناغلی دریاب د خلقو پام خپل غزل ته راګرځولو کښے خاځا بریالے شوے دے . ډیر ځله خو به روانه مشاعره کښے خلقو د دوئ د کلام نمونے هم غوښتی دی .

یوه مشاعره کښے چه د پښتو نامتو خبرګار پروېش شاهین د دریاب خوندور غزل واوریدو نو اعلان ئے اوکړو

" چه کله د زلمے د خپلو غزلو کتاب چهاپ
کول غواړی نو نیم خرڅ ورسره زهٔ منم "

او بیا په ډیره کمه موده کښے بناغلی دریاب د غزل داسے کوټلے تجربے اوکړے او لاکوی چه ما ورته د " پښتو د غزل زلمے " اووے . سه

چه دریاب ئے په سنګر د غزل پروت دے
ګرځه خو به بانډے خبرے ملاکنړ دے

بناغلی دریاب د شروع راسے د شاعرئ سره سره نثری اصنافو ته هم پاملرنه کړے ده . د طالب علمئ په زمانه کښے ئے په یوه ډرامه د یو پروډیوسر صاحب نه شاباس هم اخستی دې او هغه بناغلی ترے هغه ډرامه ریډیو پاکستان پېښور مرکز ته هم وړی وه . ولے د پښتنو هغه خبره

" چه د کوم بچی د پلاره ئے پیسه نهٔ وی او د مور ئے

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاسهٔ نهٔ دی هغه بچې سبق نه شي

وېشلې .«

نن د ولسي کاله وړاندې چه ملګرې نوشيروان عادل

د ورځپاڼې جهاد پېښور د پښتو برخې نګران وو . نو ډېرو

ځنو ليکوالو سره په خټک بنا غلي درياب هم ډېرې

قيمتي ملغلرې پښتو ادب ته بخښلي دي . او د خپل اصل

نوم سره سره ئې په قلمي نوم هم ډېر مضمونو نه چهاپ

شوي دي .

هم په دې موده کښې بناغلي درياب کافي افسانچې اوليکلې

چه څهٔ پکښې په ورځپاڼه «جهاد» پېښور ورځپاڼه «وحدت»

او اوونۍ ورځپاڼې «هيواد» پېښور کښې چهاپ هم شوې .

د دومره بنهٔ افسانچو په ليکلو نهٔ يوازې ما په شا

او ټپوټ . بلکه نورو ملګرو ئې هم بنهٔ ډاډګيرنه اوکړه . دوستنه

ئې د افسانچو سره سره ډېرې افسانې اوليکلې . چه څهٔ څو

په اخبارونو رسالو کښې چهاپ شوې او څهٔ لا تر اوسه ناچهاپه

پړتې دي . ډېرو ملګرو صلاح ورکړه چه دا افسانې کتابي

شکل کښې چهاپ کړه .

او بيا څه موده وړاندې چه د غزل زلمي يو ځل بيا د

افسانچې په درشل پښه کېښوده . نو افسانچې د دوئي ځلنده

فکر او بښېرازه ذهن ته تود هرکلے اووې . دا ځل

بناغلي درياب د افسانچې په سرخېنه کولو ډېر کړاؤ اوکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ځان ئې د افسانچې په کهاله په هسکه غړی ورد نشـــه کـــړو .

راځئ چه اوګورو چه د غزل زلمی د خپل فکر و فن څومره قیمتي ملغلرے افسانچې ته پیرزو کړی دی - او د افسانے په کهاله کښے ئې ځان له کوم مقام پیدا کړے دے .

د بناغلي افسانچه نګار مشاهده ډیره ژوره ده . دوئ هم په ذے معاشره کښے سترګے غړولی او هم دلته ژوند کوی ځکه خو د ژوند په هر اړخ د سا نظر لری - او هر رنګ ئې پیژنی . د دوئ اکثرے افسانچې د دے معاشرے عام واقعات دی . چه دوئ یکښے د خپل فن په ذریعه زړونو راښکونکو او نوے والے پیدا کړے دے . دوئ د خپل چاپیرچل د دے واقعاتو او حادثاتو ته هیڅکله هم په جذباتي انداز نه دی کتلی . بلکه د واقعے ، حادثے او کردار ښه ژوره جائزه ئې اخستي ده . په خپله جذباتي ، عملی ، اخلاقی او ذهنـی سرمایه کښے ئې ښه اغیزلی دی . او بیا ئې ورته په افسانوی رنګ کښے د رنګ کړی الفاظو جامے وراغوستی دی . ځکه خو د دا افسانچې د مجلس ګرمولو سره سره زړونه هم ښه ګرموی .

په هره تولنه کښے داسے واقعات او خبرے وی چه د معاشرے غړی ئې یو بل ته په پس پسی کښے وائی . په عام مجلس کښے د هرچا د وړاندے د دغه واقعاتو ذکر هرڅوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ شي کولے - خو د بناغلي درياب بے باکه قلم ورله په ډيرجرات
انداز کښے غوره الفاظ او مناسب علامتونه خوښ کړي
دي او په ډيره فنکارئ ئے د دغه واقعاتو او حادثاتو نه
پردے پورته کړي دي او نهٔ يواځے عام لوستونکي ته
ئے په ډاګه کړي دي بلکه په سوچ او فکر ئے هم مجبوره
دوئ کهٔ په معاشره ټکونه کوي - د پښتنو توهم پرستي
غندي - د دنيا بے ثباتي په ګوته کوي - د پښتنو د غريبي
يادوي او کهٔ د موجوده دور د مسلمان بے عملي په نخښه
کوي - نو د خپل چاپيرچل عکاسي په ډيره ښه طريقه
کوي - کهٔ د طنز غشي وروي نو د مزاح خواږه هم خوروي
د خپل چاپيرچل ډير رشتوني واقعات او حادثات ئے د
افسانچے په فن کښے رانغاړلي دي او د خپل کور کلي اصلي کردارونو
له ئے هم په خپلو افسانچو کښے ځائے ورکړے دے لکه اخون ناصرخان
شيخ استاذ، ممتاز، ټوپک مننګ، عبدولي، رحماني ګل او داسے نور
بناغلے افسانچه نګار يو اعلٰي تعليمافته زلمے دے - د تاريخ سره سره په موجوده نړيوالو حالاتو هم ښهٔ نظر لري.
ځکه خو ئے ځينے نړيوالو واقعاتو، حادثاتو او تاريخي الميو ته د
افسانچو رنګ ورکړے دے که "ورخته" او ماده پرستي ئے تاريخي
بنه لري نو "شپلونه" "نيرل مانډيلا" او "ايمل کانسي" ئے
د بين المللي واقعاتو او حادثاتو ښکاره شاليد لري - لوتها د
ملکي سياسي ګلنتو په حواله ښهٔ کوشش دے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهٔ د بنا غلي علي خيل درياب د افسانچو په فني ارخ نظر اچوؤ - نو د افسانے دپاره چه کوم توکي ضروري پکار وي هغه دوئ خپلو افسانچو کښے په خپل خپل تابين ځائے کړي دي. د اکثرو افسانچو پلاټونه ئے د حقيقت او جدّت دواړو په کالو پوره دي - او په ډير اختصار سره ئے ټولو عناصرو له په زړهٔ پورے ځائے ورکړے دے. کشمکش (SWSPENCE) او په تيره تيره (CLIMIX) د افسانے روح وي دا توکي بناغلي په خپلو افسانچو کښے د خوږو جملو په مدد سره اصلي مقام ته رسولي دي.

کردار نګاري هم د افسانے دپاره لازمي ګڼل کيږي - دے افسانچو کردارونه د خپل چار چاپيريال سره سم او فطري دي. دوئ کله کله په يوه جمله کښے د کردار پيژندګلو کوي - او د خوبو سره سره ئے خامئ او کمزورئ هم په ګوته کوي. د کردارونو ژبه ئے هم خپله ده او نوم ئے هم د هغه کردار عکاسي کوي - څه کردارونه خو ئے اصلي دي او د خپل کلي کوڅو نه راخستي کردارونه دي - ځکه خو د پلاټ سره منطقي تړون لري.

د بناغلي درياب د افسانچو ژبه خوږه هم ده او سوچه هم - د کردار او ماحول سره سم الفاظ ئے راوړي دي - ډيرو علاقائي توروله ئے ځائے ورکړے دے او ورسره ډير الفاظ ئے داسے هم ليکلي دي چه ځنګه ئے عوام وائي - هم هغه شان ئے

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیکلی دی . او دغه رنګ ئے یوه جمله کښې ډیر مطلب رانغاړلے دے کله کله ئے دخپل مقصد څرګندولو دپاره داشارو کنایو او علامتونو نه کار اخستے دے .

دیو پښتون پوهان وینا ده چه

" افسانه نګار دخپل فن په زور څه خبرے څرګندوی . اوڅه لوستونکو ته پریږدی ."

بناغلی دریاب تقریبًا ټولو افسانو کښې هم داسے کړی دی . لوستونکی ته تیاره نوړئ نهٔ ورکوی بلکه هغه په دغه واقعاتو دپوهه کیدلو دپاره په سوچ او فکر مجبوروی او هغه بیا دخپل ذهن او فکر مطابق دغه قیصه وړاندے بیا ئی . او دهغے په حقله خپله رائے قائموی . دځینو افسانو مقصد ته درسیدو دپاره ځو ډیر سوچ پکار دے محترم همیش خلیل هم دبناغلی دریاب په دے کتاب په ځاسکړی ډول یکل کړی دی او دخپل علم وفن په ذریعه ئے دد ے افسانو ډیره ښه تصویر کشی کړے ده . ولے بیا هم دیو ے نیمے افسانے مقصد ته نه رسیدلے .

دافسانے دپوهانو په خیال دافسانے دپاره لنډوالے ضروری دے . ولے خاص حدئے مقرر ول ګران دی . ځکه چه کهٔ بے مطلبه جملے او خبرے دافسانے په اوږدوالی جوړیږی . نو تاثیر وحدت ته هم زیان رسوی . په لنډوالی کښې ځو دبناغلی دریاب افسانے خپل مثال په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي . د شمير په څو جملو کښې ئے ډیر څه بیان کړي دي.
يعنې دا افسانچې په معنوي لحاظ د جامعيت ښکلې شاهکارونه دي . هم دغه وجه ده چې د دے افسانچو کښې تاثیر وحدت قائم ساتلے شوے دے .

ښاغلي افسانچه نګار خپلو د دے افسانچو له دا سے سرخطونه خوښ کړي دي چې د مرکزي خيال په پوره توګه عکاسي کوي - اکثر سرخطونه ئے قيصے ته خلا بخښي او لوستونکي نظر ځان ته راکاږي او ذهن ئے قبلوي -

د دے افسانچو آغاز زړه راښکونکے دے او په ډیره اسانه لوستونکے ځان سره روانوي او هم دغه رنګ ئے د افسانچے انجام دے . چې مقصد ئے اکثر په يوه جمله کښې رانغاړلے دے - منظرنګاري هم د دے افسانچو خاصه ده . کله کله خو په يوه جمله کښې پوره پوره منظر بيانوي او کاميابه منظرکشي کوي -

د دے افسانچو کښې چې ښاغلي دریاب کوم انداز خپل کړے دے دا د دوئ ځانګړے اسلوب دے . د دوئ د ميچا نه متاثر نه ښکاري . ښکاري چې نور زلمي بيغلے دا انداز خپل کړي .

د دے افسانچو کښې ښاغلي افسانه نګار د پښتنو د کلي کوڅو واقعات حادثات، توهمات رسمونه رواجونه، دودونه او قدرونه په اصلي شکل کښے وړاندے کړي دي . او په ډیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرأت سره د پښتني معاشرې ځانګړي کمزورۍ او بدلې هم په ګوته کړې دي .

" دا افسانچې د پښتني کلتور او فوکلوري عناصرو بشپړه ننداره تو نو نه دي "

دافسانې دانواعو په حقله چې پوهانو څو مره قسمونه بیان کړي دي هغه تقريبًا ټول په دې افسانچو کښې په نظر راځي . که کرداري افسانچې لري . نو واقعاتي او ماحولي افسانچو له يې هم ځای ورکړی دی که دې کتاب کښې علامتي افسانچې شته . نو په نفسياتي کشالو ليکلي افسانچې يې هم شاملې کړې دي . داکتاب تاريخي افسانچې هم په خپله لمن کښې لري .

دافسانې يو خارجي پوهان هاتھرون وايي .

"افسانه نګار دافسانې په ذريعه دخپلو لوستونکو په ذهن کښې يو اثر پرېښودل غواړي ."

زما په خيال بناغلی درياب ديو کامیابه افسانه نګار په حيث دغه اثر نه يوازې دخپلو لوستونکو ذهنونو ته رسوي بلکه په سوچ او فکر يې هم مجبور وي "

زلمي درياب د پښتو افسانې په کهاله کښې نوي او پاخه بنيادونه کېښودل . خدای دې اوکړي . نور پښتانه زلمي پېغلې په دغه بنيادونو بنګلې او ښوره مانړۍ اودروي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پښتو افسانه د عصري غوښتنو سره سمه مخ په وړاندې بوځي .

بناغلي دریاب که د" غزل زلمي" دے نو د افسانې په کهاله کښې د چړګئ د برے غاړے سړے دے .

خدائے دِ دَدوئ په ذهن او فکر نوره رنګیني خوره کړي او په قلم دِ ئے برکت شي .

میاں فضل الرحمان شاهد
صدر
همیشه پښتو ادبي تولنه رجسټرډ
امان دره ملاکنډ ایجنسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا لیونۍ

داحساس برترۍ ښکاره دالیونۍ دنیا دوه ګامه مخکښې

چرته یو ځای کېدو ته پرېږدي . ځکه نو

ښه به داوي چه مونږ دیو بل نه داسې ورک

شو چه دادنیا مو په لټون لټون په بله

واوړي . بیا به که خیروي مونږ

سره یو ځای کېږو ......

عمرونه اوشو چه جانان

ګلپاڼې ته داسې وئیلي

وو . مخوۍ هم هغه شان

دیو بل نه ورک دي

ولې دنیا هم

هغسې لیونۍ

ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورے

څانگے .... یا څانگے .... د اسپرلے ولے

وهے . سرپیه ! د ا ته گورے نه

چه خاورے خوری .

اُفـو ! پرین ده چیه

خوری کنه . زمونږ پـه

کاله کښے بے د

خاورونه

څهٔ

دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

هغه‌ئن ډیر بې توله ځنبلی دو ....
دستر‌کو نه ئې اوروښه وریدل . دغصې‌یو
شین تندر وو ، کوز ته په رانسوتو
ئې دیو دوئې جرم زلزلې راواستې
ګټنې که ئې د بنجوالئی د قیده
خلاصه کړه خوشحان ئې د
پښیمانئ په زندان
کښې ټول عمري بندی
کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوټ میرنې

زما نیا ډیره ساده ښځه وه . چه کله به ورته څه سخته
راپېښیده نو چغه به ئے کړه "چه دکوټ میرنیه رارسیږه"
اګر چه ما به اکثر منع کوله . ولے دا دهغے عادت ګرځیدلے
وو . نو یوه ورځ چه هغے په کټوئ کښې پټئ
نوټکول او پټئ د تاؤ له وجے په موږکـــو
داوریدل . نو نیا هم چغے کړے چه "دکوټ
میرنیه رارسیږه" . او په دے کښې د برے
دکوټ نه یو توے منږک په کټوئ
کښې راګیل شو . نیا ته هم او دے

چه دکوټ میرنے راورسیــد
هغے ما ته غصه غصه
کتل او ما په کټوئ
کښې پټ ختلی
دکـــوټ
میرنی
ته .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات منګے

لوګ - کشاله په خمار کښې اخستی وو - چرګ ئے را اوښکله
ور روان شو .... او رو غوندے ئے اووئیل - یره
که ته هم کشالے زما د پاره لو خواهشاتو د
قتلولو همته اوکړه نو قصّه ئے تماموم.
..... او خو چه هغه کشالے ته
رسیدو نو د سینه په غاړه هغه ننه
وه خو د هغې مات منګے په دا ئے
حالت کښې پروت دو ، ـــکه
چه د کشالے د پښتو په
سندرو کښې د لونګ
په نس پرستئ
پورے په
بق بق
خاندی.

پردی ستړے

آخر د استا خلے له راتله ښکله ، ښکله چه ما خوستا

د مینے په خاطر د وینے تودے رشتے قربان کړے

او تړ دے چه د پلار د ماله ږ هم لاس اووینځل

خو نهٔ پوهیږم چه پردی ستړے ږ

او لیده مے نو ښکله ږ په دوغ زړهٔ

او وے چه

مینه په تلو راتلو زیاتیږی

مونږ کړه مه راځه زړهٔ د صبر تینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په زړه کښې باندې بلا بلا راووریږي

یوه پښتنه شپږ کاله وړاندې چې زړه لا په لونړو وو م ۔ او ته ښه

څوانه ، نرمه ، ګرمه ، ښانسته او ښکلې وې ۔ هرکله چه

به زما سره په کټ کښې یوځای شوې او ما به ځان

ته راجوخته کړې ۔ نو بیا به کله به واوریې وریدلې

وې تابه په پښ ساعت کښې زما خور خور زړه

راټول کړو ۔ او د الله هو په خوښ لن

به د په قلاره دخوب ټکورونه

راکړل ۔ خو نن چه زړه ستا نه ډیر لرې

په مزدورۍ پسې راورک شوے یم

ستا نه بغیر په سوړی سوړی

څادر کښې د ژی او بډ شیه

د ه او شرق باران دے ۔ څه که هم اوس

ته هغه ښکلا ، ښانست ، ګرموالے

او نرموالے نه لرے ، خو بیا

هم زما زړے پرستنے زما

په زړه باندے بلابلا

را اووریږي ے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماده پرستي

دا يوه دا سې بې ستړګو بلا ده چه کومې واز
کړي . نو بيا د دنيا هره رشته او خپلوي په
يوه تپه کوي.او هم دا وجه ده چه د
همايون ماده پرستۍ چه کامــــــــران
را اونيولو نو سترګې ئې ورله پـهٔ
تو دو سيخانو ړندې کړې.تراوهٔ
نيمبوان ئې پکښې نچوړ کړل
او بيا ئې په مجاز کښې
داجل فرشتوته د
لاس پښو نه
ونړلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نازولے جذبے

چرته چه د خواهشو سر لړے جذبے د تیکاؤ خوبه
غینږه بیا مومی - نو هلته بیا د مینے دسیځلو
جذبو احساس په زهرو کنبے لامبل
شی او که دا سے نهٔ وے نو
سنبل به هیڅکله هم زما
نازولے جذبے دا سے
په بے دردۍ
نهٔ قتلولے

(c) ketabton.com: The Digital Library

يقين

بریښنی دی دچا ـــ ؟ بریښنی رم دتور سپی ـ بریښنی دی

دچا ـــ ؟ بریښنی رم د زوړپهندو ـ بریښنی دی د

چا ـ! بریښنی رم د تورے ګټے هلته اینګر اُکا ـــ

مالی ماما دموټ ـــ او دلته سپین دا ماته

ښکیا وو ـ هغه بریښنی د دمونو ښیے دے

زهٔ خو پرے ډاکټرانو د ماله خلاص کړم

ـــ بنه یم خو چه لږ زور اوکړم.

نو بیا رم دیو خدایه وی ـ ما د

سپینی دا خبره زرهٔ ته واچوله

خو سحر رم مالی مـــامــا

اولید چه پهٔ دولاسی

پهٔ جنګئ کښے

ستـــبر

دمی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورے

شرق باران دے ۔ دما زیګر مونځونه شوی دی ۔کبل ګاګا
په پرندو سترګو پینځے ابله راروان دے ۔ او چه زما په
بنګالو پوهه شو ۔ نو په زوره ئے اوویل ،
" ته ګوره ! ظالمان دخدائے د کوره هم غلا
کوی ۔" ما ورته هیڅ هم او نهٔ ویل
ځکه چه لږه شیبه وړاندے هم د
دکبل ګاګا زوئے نوّرے اولیدو
چه د چهترئ او څپلو سره
د پوړدو په تکل
بازار ته په
کړه

-دو-

(c) ketabton.com: The Digital Library

متېزه

که یو پله په هغو دوارو خوټند و د بنګلا کانو سپرلی
دېره وو - نو بل پله د حیا او درنو خویونو په
کالو هم بناښته وه - ولې په ټول کلي کښې
ورته هیڅ هم تن نهٔ ایښودو - ځکه چه
مورئ په پلار پسې متېزه راغلي
وه - ترڅو سه بې نکاح وه او د اشاق د پلار د و مور
د خطا په جهنم کښې دوئ
په عذابېد ے ، ولې
بیګاه چه شومه دم شوه
نو هغوئ د دغې جهنم
نه د خلاصي لاره
او موندله او دیو
تیاکلي منزل په
لور د کوزه
او وتے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر ژرنه پوته

په تکه توره تیاره کښې چې عکرمې د شوتلو پنډ په شا کوو ته
راننوتو نو شمکۍ ورته سپکه پاسیده . پنډ ئې د بېزې
مخې ته اوغورځوو - او خپله په کټ کښې بوړ بوړې
پرېوت . شمکۍ ئې هم ترڅنګه پرېوته . لږ ساعت
پس راپاسید . یو څو قدمه لاړ - او بیا کېښناست
یو لاس ئې د هغې په سپین مهین وجود پرقلاره
قلاره ګرځولو او بل لاس کښې ئې د هغې "تی
را اونیول - کله به ئې ورله په یو
"تی" زور کړل او کله به ئې په بل
دغه رنګ کله به ئې د هغې په
نرمې او پستې خیټې لاس او وهل او کله به ئې خپلې سینې ته
راجوخته کړه - آخر شومه دم شوه - او عکرمې هم او ده شو
خو سحر چې هغه د خپلې بېزې نه د پیو اخستو په غرض ورا غې
نو نه خو په هغه وجود کښې ساه وه - او نه په
هغه "تیو" کښې پیو وو په کومو چې هغه
بېګاه لاسونه وهل - بلکه د غلا په
زهر ژرنه دارو پونه شوو شوتلو
هغه د عکرمې نه مړوړ
کړې وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانهٔ

دبیوتي پالر نه چه راغبرګیدلو نو لاره کښې
ټریفک جام شو - دے کښې یو سپین ږیرے .بچوکي
په لاس زمونږ موټر پله راغلو ، ویئیل ئے .
"خان : بي بي ته .بچوکے واخله کنه - مام
کوروداٸے نه اوکتل چه ویښتهٔ ئے زما د
ویښتو نه هم وارهٔ وو - هغه مسکئ
شوه - ما هیڅ اونهٔ ویئیل - البته
سپین ږیري په تلوتلو کښې
اوویئیل - یره هغه پښتانهٔ
خاورو اوخوارهٔ چه
ویئیل به ئے - د
ښځے په نائ
څـــهٔ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

برنده خاموشي

سر! زۀ هم د دے ډيپارټمنټ ريګولر سټوډنټ
يم ۔ زما اکيډمک ريکارډ ستاسو د وړاندے دے۔ د
يونيورسټۍ ريکارډ هولډر نه علاوه زۀ ګولډميډلسټ
هم يم ۔ ولے دخپل اپيل استاد برنده
خاموشي ماته لکه دغنچے په شير په
سلوزبو ګويا شوه ۔ چه صفحه په
مات زړۀ ديو خاص سياسي اثر لاندے
ديو تهرډ ډويژنر اربر اوباسي
او هم دغے اربر زمانه زما
دحق سره سره زما
د سر سيوري هم
او تروړلو۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیبرل مائنډ

آزادخیال - روښن خیال - لیبرل مائنډ

جوادخان د انګلش پروفیسر چه په وړه را ډننه شو

نو خپل نابالغه زوئے او لور ئے لغړ سوغړ

په قابل اعتراض حالت کښے اولیدل - د

پښو لاندے زمکه ئے اوتښتیده - لغ کوټه

ته لاړ - او کلاشنکوف په لاس

را اووت - په ځائے د دے چه د

خپلے آزادخیالئ قتل ئے کړے

وے - په چت ولاړ

وشو انتہا ئے په ډزو

سوړ سوړ

کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بناپیرئ

بیګاه چه لس بجے کورته راواورسیدم ، نو
نیمځے راته داحمدین دمرګ روح چیچونکے خبر
واورولو - یره ! غریب داخلوښت کاله
دیو ژور نفسیاتی کشمکش په کومی کښے تیر
کړل - چرته فالی ورته ویلی وو - چه
چه په تا به بناپیرئ مئینه ی ـ ځکه
نو واده ئ مه کوه - اوهم داوجه
وه چه دخپلو خپلوانـو او
یارانو دوستانو دبیا بیا وینا
باوجود هغه واده نه
غاړه کیښوده - مئین
مړشو - خو بناپیرئ
یے مئینه نه
شوه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

نزوبه تومله

څه که هم جان ورپسې په تللو راتللو څپلئ

وشلول ، خو "دنړا" د سخرکورته ځي

توت خوړلی دو . اودا څکه چه

د جان ژوند بخښونکی تومله

د هغه بې سره څوانئ

نزوبه کړے

دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوټا

ماچه ډېر پېس ته داوداسه دپاره لوټا سمه کړه. نو راته ئې اوفرمائیل چه زما لوټا په خلوت خانه کښې ده - هغه راوړه - ماچه ترې د خلوت خانې دلوټې راز اوپوهېدلو - نو وې فرمائیل ! دریاب خانه دهرې لوټې نه خوخوک ستر نۀ ماتوی کنه.

مارم دپیر دحکم تعمیل اوکړو ولې
فکر یوړم چه زمونږ دملک دهرې
سیاسي پارټۍ مثال خو دځان
خرخونکے رنړۍ ډېچه
دهرې لوټې نه دخپل
ځان اوکالهٔ
ستر
ماتوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامے

زۀ د وادۀ قائل نه یم ځکه چه د انسانی ذات تکمیل
د وادۀ نه بغیر هم کیدے شی - عمران به اکثر د دنیا
ولے پرون رام په سره غرمه کښې لغړ سوغړ او یدو
چه کور یله په منډه وو - دوسته خبرشوم
چه د ترکانړی کره په بدنیتۍ اوختے
وو - او دهغۀ زامنو ترے جامے
اوښکلے وے - ما غوښتو نه سپیره
کړه - او یقین ته راپریوته
چه په رشتیا شجے
د سړو د پاره او
سړی د ښځو
د پاره جامے
دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړپانړه

زړپانړه او ملال که په یو بل ورک یونی
دو خو په زړ زړی شال کښې د زړې شړیځ
پیوند چرته ځائیدو او هم داوجه ده
چه ملال که د زړپانړے نهٔ شي، خو
دهغې دوادهٔ نه ځوشیې وړاندے
ئې د زړپانړے دغوښتنې سالو
ته هغه ځه ورتکوهل
چه دګناه زړې ئے هم
لړل او د ثواب
خوشبو کښانے
هم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

خانیډه زړه ستا د ناجوړه پلار خدمتونه نه شم کولې. ترڅو

چه هغه په دغه کور کښې وی . نو ما مه وینه ــ

او ـــ دا زما آخری فیصله ده . ماسخوتن شو خو

د خاف په مزغو کښې د ښځې دے رتهلی جواب

غوږمنډ جوړ کړے وو . اوس تیاره

شوې وه . پلار ئې په شاد سیند

غاړے ته یوړو . خو چه سیند ته

ئے غورځوو . نو پلار ورته

اووے! بچیه ما د دغه بړکس

نه سیند ته اوغورځوه.

ځکه چه ما رم د پلار نه

د نیکه بدل هم

د غسې اخیستے

وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګانړئ

کلي کښې که به دچا خپل پښتي وو اوکنه ، خوګني
به ئې دعظيم ګل ګانړئ ته راننوستل، او
هم دلته به ئې ګانړئ کول ، ولې د
حيرانتيا خبره خو دا وه ، چه کله
به پښور تيار شو . نو دکلي
يو کس به ورته هم نه
رانږدې کيدو - بلکه دا
به عظيم ګل په يوازې
ځان خپل پښور
ګنړلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بے عملي

انون ناصرخان زانه نن مازيګر اووے ـ ماسټرصاحب ـ بيګاه
نو دوېرے نه هم يم ـ ماوے ! اخونه څنګه ؟ وئيل ئے زمکه د
تانبے وله، نمر نيژور وو ـ ويشيدلے اوبه رابنکے وے او ملک
دخرونه ډک وو ـ ما تپوس اوکړو چه نورخو لانو ب
دى ولے دادومره خرۀ څۀ کوى ؟ جواب راغے
چه دا بے عمله ملايان دى ـ اوکۀ يقين دِ نۀ راځي
نو دځان نو اته داولاړ خر دغونډ سه
راکاږۀ چخيله به پوهه شے ماهم هغسے اوکړه
او چه څنګه م خر دغونډ سه راکاږو
نو مولانا صاحب چغے کړے، پرېږده
ـ پرېږده ـ ظالمه مردِ کړم
ـ ماچه سترګے اوغړولے
نو نيمه شپه وه ـ
زما لاس وو ـ او
دمولانا صاحب
غونډ وو ـ توبه م اوويسته چه زما د
څلويښتو کالو استاد او بے عمله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډولۍ او جنازه

دا څُل چې منیر درے میاشتے پس هم کور ته رانغے.نو
چنار اکا لیږے خپله بنار ته لاړو . ولے مازیګر د
بم په یوه چاوډنه کښے په حق اورسیدو . او
سحر چه منیر دکامیابے بم چاودنے نه
پس ږک جیبونه دګلی په کنړوو
راوړیدو ، نو دبم په چاوډنه
کښے ئے دپلار دمرګیے خبر
هم واوریدو . هغه خو به
په دغه پیسو خپله
ډولۍ راوړی - ولے
دپلار جنازه
ئے اوړیسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حڅمونے

دا نسمه رشته وه چه د "پری" د پاره راغلے وه،

خو بیته نشته چه جمال اَکا ولے غاړنه ایښوده

په هر طور بیا یو وخت داسے هم راغلو

چه په "پری" پسے د رشتو راتللو

تمبے پورے شوے، او ن دسحر

د موځ نه پس جمال اَکا هغه

ماشوم کورته نه ویستو

کوم چه لږه شیبه

وړاندے هم ددے

کوره "پری"

ویستلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرېنګ ګل

سنګين ديو شتمند پلار نيازبين زوئے او بانو
ديو مے بے وسه مور غريبه لور وه ۔ څه کـهٔ
هم د بانو د ارزوګانو مرکز سنګين وو۔ ولے
هغه د خپلے ترلے دپاره د تاترے ديو
در سے سرېنګ ګل وو ۔ چه هغے ورته
د حسرت د تاترين نه کتلے شو که
نو خپلوئے نهٔ شو ۔ او
عن چه د غه ګل وختونو
د خپل روايتي جبر
ترمخه په يو
بل او ربل
کښنيے

اوتومبلو۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرتوغابن

زۀ چه په ډاک ورښکاره شوم نو هغه دکور مخے ته په
دروۀ ناسته وه - چه زۀ ئے اولیدم نو پرتوغابن ئے په لاس
کېنے اونیوۀ - مسکئ مسکئ کیده او په پرتوغابن ئے لاس
رټول - زۀ ورو ورو ورنزدے کیدم هغے کله ماته
اوکله پرتوغابن ته کتل - عن چه زۀ
ور اورسیدم او هغے زما لاس تش اولیدل
نو کړکېچ ئے گذار کړه - وے خه!
نه ګوم درله پرتوغابن' او په
ژړا ژړا کور ته ننوته . ولے
زما د احساس پښے ئے شلے
کړے په دے چه

س

منم اختر دے خو غربت م قتلوی بچیه!!
تالہ په خۀ باند بنګړی په خم نکړیزے راوړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسے

شمشیر لاله

چه د سرتور فقیر په زیارت دُعا اوکړه

او راوتلو - نو خوا کښې ولاړ یو ماشوم

ورته اووے .

کاکا په بابا پیسے کیږي ده کنه ـ

شمشیر لاله یو سوړ اسویلے

اوکړو او ماشوم ته ئے اووے

ځارشم ، زه ځو

خپله د بابا نه

پیسے غوارم نو

خه پرے

کیږي دم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتماد

هـــئ ۔۔۔ هـئ ۔۔۔ زما کور ودانے پهٔ
ما پېره مېئنه وه ۔ او هغې چرتــه زغملے
شول چې زهٔ دِ دهغې په امانت کښې
ذره برابر خيانت اوکړم ۔ ولې زما
دخواهش نوکارو چې دهغےداعتماد
نازولے ګونه شو کےپوکے
کړه ۔ نو هغې خوځان
مړکړو ۔ ولے زهٔ
ئے داسےپرېښوم
چې نهٔ مرم
او نــهٔ
ژغېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرکندیونې

څرګند یونې نهٔ دو- خو چه زړمې زوئ ئې د شلمې پیړئ
یارانې د مهو خوراک کړو - او دغه د سیند وچولــو
هره ځمکه شنه ږے شوه - نو سوداګۍ شي. پوره
یو کال پس چه سیند د ضروري مرمت د پاره
وچ کړے شو - او یو سړی څرګنــــد
نهٔ عجبه اوکړو چه راشـه که مهیان
نیسے - نو مغز په تشو لاټکینو دوه
او تر لرے لرے پورې ئې وچ شوي
سیند نه اوکتل - ما دا سې محسوس
کړه چه دغه ژړغونې سترګے
بکینې هغه ورکے سترګے
ګوري. کوم چه
بے سترګو یارانې
په اعتبار کښې
پنا کړے
وے.

(c) ketabton.com: The Digital Library

متهاکی غوز

دکلي ساده جینکۍ د خپلې دروغژنې مینې په نومه کیتې
کېږول ـ هغوۍ د وختې خونن اختتلو په غرض دوکه
کول ـ ادبیا ورته دخان نه متهاکي غوز جوړول. د
رمظم خان دکس لاس کار وو ـ ځکه چه یو
که دهغه غوږ غوړۍ بسه وه ـ مو
بل پیسه هم ورځنه و نه ـ وسلې
پروین په هغه جینکو کینې نه
وه ـ کله چه هم اعظم خان
ورته دخان نه متهاکي غوز
جوړ کړو ـ نو هغې ورله
درسوائي یو داسې
درو ند ګاټر راواچوو
چه هغې په مینځ
د وړ
کړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوکری

دصوبیدار کاکا سړه سم نوی رابدل شوی ؤ اکی هم بیک
اولوستلو - او ورته ئې اووے - کاکا - مبارک شه، کهٔ
څه منبشته دِ کړی وی نو راځې ئې کړه چه ختم ـــ
صوبیدار کاکا دُخوئے دِ نوکرئ دے آخر ر ته یو سوړ
اسویلے اوکړو - او وے وئیل ـــ
" خوانه زمونږ په ملک کښې د پریوتے
طبقے دپاره د نوکرئ مثال د
نشانِ حیدر دے چه پهٔ ډونئے ځائے
نه درکوی . دے کښې یو سړے
د بهر نه راغے او وے وئیل
صوبیدار صیب لاس
په اوچت کړو چه
خدائے ستا سو
بچے او بخښی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور

دپباور په مزغو د وی. سي. آر فلمونو دومره ناوړه

اغېزه کړې وه چې هغهٔ ته ځان د فلمي دنيا يو

ستر هيرو ښکارېدو. او هم دا وجه وه چې هرڅ ورځ

به ئې ګلالئ ته د تختو پل ېتولے وو. ولے نن چې

هغه د سکول نه راتله نو دهٔ ورته په يو ډېر

ښکلي فلمي انداز کښې د خپلې ناقراره مينې

اظهار اوکړو. هغې د ېوره خاموشئ نه

پس اوو ئيل: "باوره باورم نشي

او بيا ئې د پل لاندې غرمبېدونکو

چپو ته اوکتل. و لے د

هغې باورهله اوشو

چې هغه د ېوبوئ

فلمي هيرو

پښان

ځان د غه چپو ته اوسپارو او خازه ئې هم صحي نهٔ

شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غاړکۍ

وړوکوالے بادشاهي وی ـ ثابته غرمه به ږ هم

دلته ددے ادیرے په لاره غاړکۍ نیوے

او مازیګر چه به په لوبو بنهٔ سترے

شوم نو غاړکۍ به ږ پریښوے

ولے مودے اوشو ے ، چه

هم په دے لاره یو ے

غاړکۍ زهٔ رانیولے

ټیم ، په ژوند

ږ لوبے کوی

خو پرېږدی ږم

نه ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تَلَهٔ

بابو صیب ... یه بابو صیب ځان اوتلئ کنه - خو زما په انګار
چه هغه په ژړا شو، نو ما ترے تپوس اوکړو چه ولے ژاړے؟
وئیل ئے داد ے تهک ماښام شو او یو کس هم ځان اونهٔ تللو
زهٔ چه دا سے تش تور کیږم دئ ته لاړ شم نو بیا زمانه
زیات زما وارهٔ ورونړه ژاړی . زهٔ به کچه خفه
شوم او ځان تللو په غرض چه څنګه تلے ته
وراوختم نو خوا کښے ولاړ یو فقیر ګویا
شو . ځانونه په دے تله مهٔ تلئ
بلکه د عمل په تله ځان اوتلئ
ما فقیر ته اوکتل بیا م ژړغونے
ما شوم ته او بیا په باغ ناران
کښے هغه بے شمیره جوړونه
په یو بل اچولی
لاســـوـــنه
ګرځیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډيواله

تجیرکه ډیر غوښتل چه هغه ږ دجمعے سره مونځ اوکړي.
ولے خلقو نهٔ غوښتل چه تجیږ ږ دهغوئ سره په یو
صف کښے اودریږي . اوهم دده سره ناروا سلوک احساس
په هغه اکثر جمات ته دراتلو نه ژغورلو
ښن د اختر په ماخځه کښے رم اولید وچه د
ټولو خلقو نه شاته زمونږ دکلي مشهور
میجرلا "نیکي" سره اودرید لو خوچه هغه
ورته هم صف پریښود، نو دجمات په
وروستي صف کښے ولاړ ملک صیب
ته ئے بد بد اوکتل
او را اووت ، دیٔلے شي
چه د تجیږ مور مسم
دډغه ملک صیب
انډیواله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه رنړا

کچکول خپل ټول عمر په پیرئ مریدئ کښې تیر کړو - ولې

دیخو په تربیت ئې څۀ خاص نړا ملرنه اونۀ کړه - پرون

ئې دوه زامن په غلا کښې نیولي شوي وو - بیګا چه

مونږ ماښخوتن تیر د تانړې نه واپس شو - نو ما

ورته اووې "چه ما سره نۀ پاتې کیږې - او

خاځې - نو اوورېږه چه څه رنړا خو درته راوړم -

ډیر تیاره ده" - هغه وئیل پرېږده - زۀ

د زړۀ په رنړا ځم او رخصت شو

سحر "سباوُن" راغله - وئیل ئې

کچکول بیګا نالۍ کښې راپریوتې

دې - بنه ئې چورلېـــه

مانه ده - او هسپتال .

کښې دې - ما وې، بنه کچکول خو وې - چه

زۀ د زړۀ په رنړا ځم ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورورى خورى

دسمر بانګونو ته څه وخت لا پاتې وو . زه د لامبلو په غرض
چاپ ته روان وم . خو د تيارے له کبله هغوى ته زه
نه ښکاريدم . شيرو عبدل ته اووے ، هلکه ستا
وارۀ خور ډيلار کره لاړه دى نو دا بيا ولے چاپ ته
روان ئے . پرين ده زوره وره ! ډيارئ" د کوره
راغلم . استغفرالله اوهغے ته چه تا خور
ويلے ده . نو څه اوشو . ورورى خورى
به کوو خو حساب کتاب به ئے ترمينځه
دى . عبدل دا اووئيل او

په چاپ
ورننوتو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیوس

ممانړے چې نن جمیل صیب ته د سپرغے د غابنونو راختلو

زیرے واورو ، نو ورته ئے اوویل چې دے له د

دردونو دوائی هم پکار ده - مغه اول ببرسر

او اوږد حجامت ته اوکتل . بیائے په

خپل تش جیب نظر واچوو . او دیو

سوړ اسویلی نه پس ئے اوویل

" سپرغه چه غابنونه

راوباسي نو مانه هم

تیوس کوی

اوکنه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دزړه غوښې

هغه هم وختونه وو چې زما غیږ ته به راغلي - ما به د دنيا ملا نه دواړه لاسونه تاو کړل - په ګېن ګېن کوکيو به م د ګلخله کيښودل او ته به په سترګو کښې مسکۍ شوې زه به تا سيئن وم - بې کچه مسئين، په دې چې زما د زړه غوښې وې. ولې ن چې په تا د ځوانۍ سپرلی خواره شوه - نو ته په بل مئينه شوې

زما په مخ د بدنامۍ نوکاري راکاږل - زه د سپرسبوم

او د بل سره لاړې

منم! چې مينه

ګناه نه ده

خو خپل سيځلي

اقدار څټول

هم ثواب

نه

دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بکرو باباجي

ماچه سکینه تور په سره غرمه په پردی کلی کښې اولیده . نو
پښتنه م ترې اوکړه چه تور خیر خو دے کنه ؟ —
وئیل ئې خیر چرته د یې دغه ایکی یو للیې م دواو
هغه ئې هم د تورو تمبو شانته کړو . دے
بکرو باباجي له راغلم چه څه تعوین
را له اوکړي . ډیر میړنے دے —
سم تک پړق وی . سبا ته به
م زوئے راخلاص وی . زه
حیران شوم . ولے زیات حیران
په دے شوم چه هم
په دغه وخت بکړو باباجي
پولیسو په مټکو
کښې بند یوان راروان کړے

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرام

داریډیو پاکستان دے او تاسو خبرونه اورئ ۔ نن په اسلام اباد
کښې یو پښتانه وزیر د بډو رشوتونو او کرپشن په کیسونو
کښې ګرفتار کړے شو ۔ وئیلے شي چه دده اسونو ته
به د مړو او شهدو مربې، کڅ، بادام او سوچه
شوده ورکولے شوه ...... د دے خبر
په اوریدو ملنګ مستري د دوړي نه پاسین
ــــ او نګیا شو، ته ګوره په موښ
ګزګز خاوره پرته دکا ۔ موښ خو د
لرے خورو ۔ او د دوئ اسونه
د دا خوري ۔ نو ګورے چه
دوئ به پښیله څه خوري؟
نعمت دیارې مار ملنګ مستري د لاسه او نیوه
د دوئ ته ئے کینوؤ ۔ او ورته ئے اوو ے ۔
استاد که مغوئ هر څه خوري نو حرام خوري
موښ که لرے خورو او که کوښے ۔ نو شکر دے
حلال خو دي کنه ۔ ملنګ مستري
توبه او ویسته او بیا په کاسه
کښې د لړی سره په
پرزولو شو۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

دانځو د لوګي څښتن خوښه وه . سلمې
که ډیر غوښتل چه د هغې غیږه دِ په نارینه
اولاد ډکه شي . خو د هغې د هڅو تدبیر
پښې به د تقدیر په توره غوځیدې .
او ځن چه سلمې ګې د بنتون
په زنځیر او تړله . خو
نن هغې هم دا سې ګناه له
غاړه ورکړه چه د
هغې نه پس د
توبې تمبې
پورې
وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

؟

زما نشي ياد چه هغه ګڼي زما د حجرے نه بل پله تلے دے. سږ
د دے چه ما پرے د غمځے تندرونه درولي دي. دهلےم
دے. رټلےم دے او عن چه شړلےم هم دے. خو
هغهٔ خاطر نهٔ دے درونډ کړے. بلکه د دیو
چمتو څوکیدار په حیث ئے د ژمي اوږدے اوږدے
شپے زما د پاره روښنے کړي دي. زهٔ ئے
د ژوند تر آخره ورځ پورے خپل مالک
ګڼلے یم. او زما په زړهٔ ئے د خپلے
فرض شناسۍ، خودداري او وفادارۍ
ژور خاپونه پرېښي دي.
ولے د افسوس خبره خو دا ده
چه ما د خپل مالک درپرېښے
دے. خپل فرض م لا
تر اوسه نهٔ دی پېژندلی، د خودداري په ګردنه
یم ګرځ، د وفادارۍ بوښنک نهٔ لرم او ترننه م
د خپل مالک د پاره یوه شپه هم نهٔ ده
روڼه کړے. نو اوس تاســـو
اووایئ چه زهٔ ښهٔ یم
کهٔ زما خـــړو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

رویدلے بیاسته

کوهیان ویستل که د سنګری کار کسب وو نوکومیان
ډکول هم د مغه نفساني مجبوری وه او دا سے به ډیر
کم کورونه وو . چرته چه سنګری کو هے
ویستلے وی او ډک کړے ئے نهٔ وی . دیه
هر طور ورمه ورځ چه هغه دیو ډیر
زوړ او ژور کوهي د ډکولو په مځه
وراغے او په کار بوخت شو، نو
د ژوند دکړکړي رویين لے
بیاسته پرے اوشلیده
او سر دلاندے
پریوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

چنده

توبه خدایه توبه ..... دجمات امام او بیا دجماته غلا —

یره ! دنهٔ منلو خبره ده . نو .... ګوجرلالا ټول کلے په

یوه پنبه کړو . څه که هم مولاناصیب دخپلے بے ګناهئ

ډیر دیلونه وړاندے کړل . ولے ګوجرلالا چه دخلقو

په مزغو کښے کوم زهر خوارهٔ کړی وو . دهغے په

پرتله دمولاناصیب خبرو ځائے اونهٔ نیوؤ

ځکه نو دشپے شپے اووت او خپلے سیمے

ته اوکشید . لږ ے ورځے پس ئے په

ګاډی کښے یو ملګ اولید چه هم هغه

بیړے ئے په ټوکرئ کښے ایښے

چندهٔ غواړی . کوم چه دجمات

نه دسو زرو روپو سرهٔ

پټ شوے وو . مولاناصیب ملګ اوپیژند چه

داخو هم هغه دګوجرلالا زوئے دے چه ده ئے

دراتښتولے ماشومے سره دنکاح نه انکار کړے

وو . ولے مولاناصیب نه څه

کوے شو او نهٔ څه

وئیلے .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورخته

غیرت خان د خپل ښکر نه ډیر لرے وتے وو - ساه ئے په

ګونو راماته وه - مخ په بره د درے څوکنړئ ته لا نیمه

لار رسیدلے وو چه دے کښے پرے دیو ارخ نه "پنجو"

را او د انګل او دواړه ارلیچے بریڅے شول - نږدے

وه چه غیرت خان ترے په تیښته کښے

بریالے شوے وو - خو پنجو په خپلو

منګرو غږ اوکړو -

چه ما هم مړکړئ خوچه دے

ورنه ژوندے لاړ نه شی

ملګرو دے هم هغسے اوکړل

پنجو خو د غیرت سره ځان

په توره نیم کړو

ولے په خپل قام ئے

د مغل ورخته

په شا

کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپلونه

ریشماں نه چه راغلے میلمنے د زوزادبندئ
پیغام "د "الف" نه تر "ی" پورے
واورولو نو دمغے په زرکو سترګو کښے
غټے غټے اوښکے راغلے .
او میلمنے نه ئے په ژړغونی
آواز اووئیل .
خورے ستا نه ځارشم
خوشحالی غوزانو
نه څوک شپولونه
نه کوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام څه په داسې ډول کیږي چه د لوستونکي ذهن تر بې
اره مرو خپل اثر اخلي او بنده په دې وینا مجبوره شي چه
دریاب په کوزه کښې سمندر بند کړے دے .

د علي خیل دریاب د قیصې دا شکل که زمونږ په
ادب کښې خپل ساري لهتوي . نو ذهن د عبدالقادرخان خټک
په ګلدسته باندې تیکا وے کوي . "ګلدسته" د فارسۍ
ژبې د نومورې لیکوال شیخ سعدي د ګلستان پښتو ترجمه ده.
کومه چې زمونږ د نثري ادب په ورومبو کتابونو کښې یوه
قیمتي ډالۍ یادیږي . او لکه څنګه چه د ګلستان حکایتونه
د شیخ سعدي د مشاهدې ، علم او فکر یوه بې بهاپنګه ده.
هم په دغه ډول بناغلی دریاب د خپل چاپیر چل او خواوشا
نه داسې واقعات ، کردارونه او مشاهدې راخستي دي . او
په خوند خوند او رنګ رنګ ئې بیان کړي دي چه لوستونکي
ورته په داد ورکولو مجبور شي . زما دده وینا نه دا مطلب
اخستل نه دي په کار چه ګني زۀ خپل شاګرد د سعد
غونډې د نړیئز ادبي شخصیت په مقابله کښې راویستل غواړم
زما اشاره د دریاب دده افسانچو اسلوب ته ده چه هغه
د بناغلي سعدي شیرازي د حکایتونو د طرز سره ډیر
سمون خوري .

"د ګل پانړې" د افسانچو انداز طنزیه دے او هره یوه
هره واقعه او هر کردار پکښې په شعوري ډول د لیکونکي له خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرنه تولیه

والاکی یوه داسې خیرنه تولیه وه چه هرچیا
به پرې د خپل شهوت ناولی لاسونه پاکول
او نن ماسخوتن تیر چه د بدۀ مرغه شفیق هم
په دغه مخه وراغلو ، نو سحر د مخ
ژوند اینگر ته دغه خیرنه تولیه
ځانګیدۀ . ولې د شل کاله
تیریدو باوجود هغه یو ځل
هم استعمال نۀ کړې
شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

میراتـه - کونډه

کریم اوکلیم چه په چتیٔ کښې راغلل - نو په غولي
کښې ئې د برستنو صندوق اولیدو - کوم چه ئې
مور د صفائیي په غرض رابهر کړے وو -
دواړه ناپوهه ماشومان ورته ورادانګل
وئې خپله ئې د صندوق سر رابند کړو
بیا څه وو ، ډیرے ترتقے ئے
ووهلے ، خو څه چه کونډه
زرغونه د شتمنې ابئ
د تپوس نه راتلله
نو هغه میراته
شوے هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې روزګاري

ماسخوتن چه د چرګئ په غاړه د دوړئ خوراک نه
وزګار شو - نو ادے ږم د تیلو کشي وروړ سته
او وے . "بچے مونږ زده کړه .... مونږ
.... ګنی بیا به درله څوک بنځه
نهٔ درکوی .

هغه

زما بے روزګاره رایم - اے
انګلش) وروړ ته اوکتل

او ، ادے ویئـــل

ولے خان دادا

له هم مونږ

نهٔ ورځی

څـه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوارګر

زما نوم زهـــرا دے

د برکــيلي ذ شـــګلـې بانړے د طوطی کل لور

یم . پښتونیشت کاله ورانده ے چه پـلار

د جوارئ په دوق باشللم . نو

کهـــلی جوارګـر تردے راوړسولم

ماموں چه د چکلے په برنده

تیـــاره کښے د خپلے سکه

خور پیښنه کلو اوکړه

نو هم د هغے په

غین کښے په

لوئے خوب

اوده

شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

I miss you so much.

دا دحیا نازولے احساس وو که د مینے انتها وه چه دوه کاله
مو په ځانځ داپول خو ما دخپلو تودو جذباتو اظهار
ستا په وړاندے اونه کړے شو - ولے اوس چه زمونږ د
دبیلتون ایله یوه هفته شوے ده - اوزما دزغم
پړی پرے کیږی - نو په دے دیکلو مجبوره شوم
چه د ژوند په اوږده لاره زما ملګرتیا اوکړه
زه ځنی یوازے یم اوکه تا زما لاسے
اونه نیوو - نو زه به ورکه شم
ځکه چه

I miss you so much

دخواب په طمع - ستا پاغونده

نیک رم اولوستلو ولے زه حیران ووم چه نه خو په یونیورسټی کښے
ما دغے جینئ ته چرته په خوارده سترګه کتلی وو - او نه رم
ترننه داسے څه سوچ کړے دے - په دے چه زما په سرکه
د پنځه خویندو د وو رونو دروند پیټی دے او پینو کښے
رم د دریو وړونړو دتعلیمی اخراجاتو زولنئ دی - نو
د ژوند په اوږده لار د بے روزګارئ تګ هم
دے اوس ته اووایه چه په
ما څنګه تا ته څه
اولیکم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژرنده

دکله نه چه ناظرگے دخپلے ژرندے مالک شوے
دو ۔ نو هم دهغه وخت نه به کله کله مشرخان پخپلو
اوبو دهغهٔ ژرنده گرځوله ۔ هم دارنگے بیرون
ماسختی تیر چه مشرخان پخپلو اوبو د ناظرگی
ژرنده نیهٔ اوگرځوله او واپس شو ۔ نوځهٔ
گودی چه ناظرگی هم دمشرخان په
ژرنده اوبه راسیے کړی دی۔
ناظرگے خو ئے مرکړو او دخپلے
ژرندے ورونه ئے هم د
همیشه دپاره قرب
کړل ۔ ولے نهٔ ئے
ګمان نه څه اوکړے
او نهٔ ئے د
ناظرگی ژرندے
ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلتالان

اکبر د صدیق استاد د مېړه کور ودانه ایلې یې ړوکې وو. ځکه چې
د مغه د دوئیمې ښځې د زوزاد نیانگې شنډ ړه وو. د دیتها ترمنځ
نه پس د مغه ږولئ صدیق استاد تر کاله کړه. اګر چه
اکبر د میرې مور د بد سلوکئ له وجې دې ته غاړه
نهٔ ایښوده خوپلار ئې پرې دا زهر په وچ زور
اوځبنل. څو ورځې په قلار تېرې شوې.
خو ورمه ورځ چه اکبر کور ته راننوت
او پلار، مور ته ئې لاچې دانه په
مینځ کیښوده. نو مور ئې نسکه د
لنهوئ د قهره تاؤ شوه
اکبر ته ئې د پلار په وړاند ې مغه څه او ویئل چه سپی
هم په ژبه نهٔ ایښودې. بیا پاسیده او د اکبر
د واسکټ د جیبه ئې یوه توره ګوتئ را واخسته.
و ې ته ګوره. ښځې له شلتالان راوړی — او د ې
سره ئې ګوتئ پرانسته. چه پکښې
دوه ړې هیر ریموننګ کړ یه پر اته وو. بیا څهٔ
وو. زمکه چاؤدهٔ نه
او آسمان ړې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهب کۀ مینه پښتو

یاسمین زما په غیږ کښې سر کیښوو او په سلګو سلګو ئې اووې
مونږ که د مذهب له رویه د ژوند ملګری نۀ شو جوړیدې
په دې چې یو ځائې مو سپی خوړلی دی - او د
مینې د دستور له مخه زمونږ بیلتون ناشونې
دے . ځکه نو د پښتو د روایاتو په
اروند زۀ تا ته خپله ځوانی
بخښنم - او ما هم په غیرشعوری
طور د هغې د تمبه تمبه
جذباتو د سر
نه خپله ځوانی
تاوُکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاتل څوک دے؟

په دا حالت کښې چه بدوڅه دنن او دسبا ود خوبيا پرے
هم خپلو مجبورو دخان دکورخن متونه کول ـ مابښام چه
تياره تکيدله او شرق باران ود نو معے موزى کال ته
اووے ـ سړيه ! زه ستړے يم ـ که دا تې نه د
تيل راوړه نو ډيره به چنه وى ـ شپه درنه
وه ـ او په لالټين کښې تيل نشته ـ دے
موزى کال دشکوره پښے راتا وُ کړے اوعفر
ے په زور اتڼ نه اوليږله ـ بدرڅ
د دوُ اکو تيل په لوے شيشين
بوتل کښے واخسته او روانه شوه
خو جمات په شا چه غ په بره راخته نو پښه ئے اوخوئيده
را ارتاؤ شوه او دشيشے بوتل ئے په خيټه کښے مات شو
په يو وخت دوه کسه قتل شوه ... قاتل
څوک دے ؟ موزى کال ؟ ـ شيشه بوتل ؟
که د يونين هغه ممبرچه تېر کال
ئے زمونږ سړه سره د بد رڅ
نه هم دد ے لارے د پخو لو
په بهانه ووټ
اخستے وو ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپیر

مالګیرے زورور سړے وو - په بت خیله کښې
ئے یو هندو راټینګ کړو - ورته ئے وئیل
هلکه دا کلمه او وایه چه
لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسولُ اللّٰه" او
مسلمان شه - هندو پوهه شو - هغه
وئیل بنه ده - مسلمان شوم - کلمه
م او وے چه لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ محمّد
رّسول اللّٰه" خو اوس م دے
کلمے په معنیٰ مقصد او
فرائضو پوئے کړه - مالګین
وے یره په دے خو
زړهٔ پخپله نه ډسم .
هندو ورته د خندا
نه شین شو - ورته ئے
او وے نو بیا په موټ
دواړو کښې "توپیر"
د څهٔ دے .

(c) ketabton.com: The Digital Library

MENSES

زۀ ولاړ ووم - نیک عمل ډاکټر شفیع ته اووے! یړ کمالے

د زمری زوئے دے، څه کۀ هم د جمات سره ئے ورانه دګا. غلا

ډاکه او جواری هسې وګناه نۀ ګڼړی، خو روژه خوړل

ورته کفر او بے غیرتی ښکاری - اوهم دا وجه

ده چه خپله درے میاشتیزه ناوے ئے

په روژه خوراک اولیده نو ډزے ترے

اوویست - ډاکټر شفیع اووے - زمرے

نه - خر دے - خر ځکه چه په

عذر کښے روژه خوراک نۀ بے غیرتی

ده او نۀ کفرُ او د ښځے دمیاشتې بګل -

رپورټ نه معلومه شوے

ده چه د ښځے عذر وو

او د ښځے عذر ته په

په ډاکټری اصطلاح کښے (Menses)

وائی - ډاکټر صاحب ماته مسکے

شو او نیک عمل مونږ ته

حیران حیران کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شین خالئ

هغې چه به پخپلې ماتې بښبنه کښې اوکتل . نو د
خندا نه به شنه شوه . اول اول زما خیال
وو . چه لیونئ ګڼی په ځان پورې
خاندی ، ولې نن چه ما شین خالئ
د درنې ګیډې سره اولیده
نو پوهه شوم . چه
هغه په ځان پورې
نه بلکه په موږ
پورې
خاندی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

ګلرنګ نن بیا د څادر ذیل نیولے وو . د بے وسه
پلار چه نور وس اونهٔ رسید . نو بیا ئے پرے
راباندے کړه ، بسهٔ ئے اووهو . د کوره په
وتو کښې ئے د ځان سره اووے . تهٔ ګوره!
د ے خپلے غریبئ ته نهٔ ګورې . زمونږ
د رزق درک نهٔ لګی او خان پکښې
څادرے غواړې . هلکه سړے
د خپل څادر سره پښې غزوی ګلرنګ
ورته په ژړا ژړا کښې اووے .
داجی چه څادر م نشته
نو پښې د څهٔ سره
او غزوم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توبې بورجل

بیا بیا ګناه — بیا بیا پښیماني او بیا بیا
توبه - نه - بالکل نه - په ځان
پوهه نهٔ شوم — او خپل ځخ ته م
د شرابو تش بوتل را اوغورځوو. زهٔ
زخمي نهٔ شوم . ولې ځخاځخ
په دیوال لګیدلې ائینه سره
د بوتله چورې چورې
شوه - افسوس ! چه
د توبې بورجل نه
وے - نو
ګناه به
څرنګه
وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعلیم

د یونیورسټۍ په میرج هال کښې مقدس صاحب
رانزدې شو . ویئل ئې هلکه ستا د وادۀ خو
ایله یو کال اوشو او د کور ودانې عمر دِ
هم ډیر کم ښکاري . ولې د نظر دا
چشمې ...... ماوې سر ! څـهٔ
تپوس ئې کوئ خو . سترګې ئې خو ښ
وې کور کښې "ایلفي" پرته وه
دې ویئل چوړې دا د سترګو
تکې دې بس هغه ئې پکښې
اچولې وو . اوس..
.. مقدس صاحب

زما خبره

پریکړه
ویئل ئې . یره ! تعلیم بنـهٔ
شې دې نو..

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابلیس

شیخ استاد د قصتو سړے وو . یوه ورځ ئے ویئل بیګا چې جُمات
له راتلم نو باران وو . په خټو کښے راپریوتم . کورته ستون شوم
جامے مے مانځۀ کړے . را ووتم . خانه زاره هم ووکی دی . بیا راپریوتم
نو داځل مے جامے ډیرے سخا شوے . بیا مے ځان سم کړو . او
په دریم ځل چې راووتم . نو بیا راکیل شوم . همسا
رانه هم چرته بے درکه شوه . واپس شوم
جامے مے بدلے کړے او چې د کوره بهر شوم
نو یو ځوان زلمے ولاړ وو . ویئل ئے بابا
راپښاشه . زۀ درپښا شوم او د جمات
په پیزار ځائے کښے ئے کوز کړم . ما
ورته ووے . زلمیه ځان راسته
اوښایه . هغه ویئل . بابا زۀ
ابلیس یم . ما ووے چې ته
ابلیس ئے نو بیا دِ زۀ ولے
ته څنګه راورم
هغه ووے ! یو ځل چې ته راپریوتے نو خدائے پاک ته اوبخښلے . په
دویم ځل ئے ستا اولاد اوبخښلو . په دریم ځل ستا د خاندان بخښنه
اوکړے شوه . ما ووے هسے نه چې په څلورم ځل راپریوځے او دا
ټول کلے اوبخښی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالدار فاتح رحمٰن

نیمه شپه ده - عثمان سپاهي په توده برستن کښې پټ ځ
پروت حوالدار فاتح رحمٰن ته د سلوټ نه پس اووے
خان پاڅئ - داغوا کیس دے - پرېږده زور وره !
کمره کښې ئے بند کړه - سحر له به کتے شي - او
بیا سحر وختي حوالدار فاتح رحمٰن د خپل ګونګي
زوئے په غېږ کښې د يو ماشوم لاش اوليد
ځوک چه هم د دغه ګونګي ورور وو
په نوے واده شوے خور پسے
ئے بیګاه ژړل - ګونګي پسے
ورلو چه د مرګ کوے ته
لاړ - پته نشته چه د
اموخته خور ذیل مړ
کړو - که د پلار
د بغنــئ
ظلم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

استادجي

بوریالے په ژړا کور ته راننوځۍ . مور ئے
په غیږ کښې نیسي او پښتنه ترې کوي. چه
څه اوو شول - هغه جواب ورکوي چه استادجي
ـــ یه ! د استاد لاس مات شه چه
زما بوریالے ئے اووهو . . . .
نه نه ادے ، داسې مـــه
وایه ، که زما د استاد
لاس مات شو . نو
بیا به ما ته
تختې څوک
کښــــه
کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپک ملنګ

زۀ ولاړ وم اوکيدلکارانو کوټه سوروله
توپک ملنګ راغے . وے دے خلقو څـــهٔ
ګمان ګانی جوړه کړی دۀ - خو په دے
غرونو دی لړګی کيږدی . يوه
لویه کوټه دِ جوړه کړی او په
هیر دِ اوسیږی - کنه -
ما وے ملنګه دومــــره
اوږدۀ اوږدۀ لرګی
به له کومے راپيدا
کوے . هغه وے
ته دا سے خلق
پيدا کړه نو
لرګی زما
ذمه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تونخے

مازیگر موږ اوښو او موږ د جمات سنه
راوتو . چه په کوڅه کښې زړے شوے . خلق
منډې کړے . او موږ چه د مضبوط آکا
ورهٔ ته اورسیدو . نو د رنګین اخرې
سلګئ وے . د شمال په پوښتنه
مضبوط آکا او وئیل . چه دے
ولے زما په ورهٔ کښې اوتونخید
هغه اووے بنهٔ تا زما
ترپوں ایله په تونخئ مړ
کړو . مضبوط آکا
جواب ورکړو .
وګخانه
تونخے تونخے
بویه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرامات

دولے شهید نواته د پلالے د تیوپونو سره کنزه جوړه وه-زه

وراغلم - عبد ولي ، رحماني ګل ته او وے'خلق لیوني دي څه؟

چه دلته خپلے کیاګانے ، تمانچے او پلاله امانتي بردي -

بیګاه د غے اسپے چه خنګه کیاه له خله وروري

ده نو زیږه نکیږ او وختے ده - ده وے خبرے

اوریدو سره په ما هم غونے زیګ زیګ

شو او غوبږونه م سپیره کړه - وے

اکرام لاڅ مین په خندا شو - ما وے

وے ته کرامات نه منے څه؟

هغه وے کرامات منم' خو دا

اسپه کراماتو نه بلکه د

بجلي د غے شاټ شو

ستنے وڑلي ده - او

ما چه او کتل نو

نو اسپه ژغیتیا

د بجلي ستنے

ته پروه

شوے

وه -

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامه

زهٔ د کالهٔ په ورځ ورننوتم چه غانمتول ملغلرے ته
اووے ۔ شیطان شیطان ! کوږ ۔ هغے وے چپ شه شیطان
خو زما ابو دے ، هغه څنګه ؟ د غانمتول په تپوس ملغلرے
اووے ۔ بیګاه ماته ابو ویئیل ۔ ویلیبتهٔ پټ کړه
بانګ وائی ۔ ګنی شیطان به دِ په سر
کینے متیازے اوکړی ، ما وے ابو شیطان
کوم دے ؟ هغوئ ویئیل ته سترګے پټے
کړه اولږ ساعت پس چه ما سترګے
اوغړولے نو ویلیبته ِم لوانډهٔ وو
په کمره کښے د ابو نه علاوه
هیڅوک نهٔ وو ۔ ځکه نو
شیطان زما ابو دے ۔ ما
چه د خپلے ډیر ماشومے
لور ملغلرے خبرے
واوریدے او بیا م په خپلو
اعمالو سوچ اوکړو نو
یقیناً ما سره هم دغه
"نامه بنهٔ لګی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایمل خان کانسی

ما چه ستا د سپیڅلو روایاتو په خاطر د خپل پلار

بدل واخستو - نو تا زه د مرګ په سودا کړو

خرڅ کړم - بنه د ِ اوکړه ، او ډیر بنه د ِ

اوکړه - خو افسوس چه معنوی ستا

متعلق دانه وے ویلے چه

د دے خاورے خلق خو به

څو ډالره خپله مور

هم وژنی - نو

زه خو هسے مرم

وے دومره

درد یه ئے

به نه ؤ

ووم

مړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمان

دکابل نه په واپسئ کښې یو دکان ته دچاینو اخستلو په غرض
ورا غلم - دکاندار نه م پوښتنه اوکړه چه څه ګړه مله نو د
پکښې نهٔ ده کړے - هغهٔ راته ښکته پورته اوکتل او
بیائے په فخریه انداز کښې اووئیل - ولے زهٔ
درته "مسلمان" ښکارم څه ؟ زهٔ هندو

یم - هندو !

زما غوږونه سرهٔ شو - د پښتو
لاندے م زمکه اوتښتیده.
او نهٔ یم پوهه چه
د دکان نه کله
او څنګه راوتے

یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

MASTER KEY

شکرې بخښلي " Master key " د ډېرو کورونو
جندرې بېرته کړې وې او بلا خونې ئې لوټې
کړې وې خو دا څلورم کال دے چه د چل کاله
پورې ورته ناست دے، ډېره لويه
خزانه ترې تالا شوې ده. ولې
نۀ خو شکرې دغه جندره
ماتولې شي او نۀ
ئې د هغه
Master key
د بيرته کولو
توان
لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کفاره

چند نن د ګور ګور ے د قبر د سر خزه بشکل کړه. ځل
رسید ونګی لا سونه ئے او چت کړل - سلګو او نیوګ
او په ژړغونی آواز ئے او وئیل - سه
په سپینه خله روژه کړه ماته
د کفارے روژے به دواړه اونیسونه
ګور ګور ے! ما خو د ځان د پاره
توبه هم او ویسته - او د کفارے
روژے م هم اونیوے. وله
نه پوهیږم چه ستا
د پاره دا کفاره
څنګه .....
څنګه ... او
څنګه ادا
کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټهان آکا

زمرک چه پټهان آکا کورا قبرستان ته په دُعا اولید. نو
ورته ئے اووے" اکا داڅه کوے؟ ته خو عیسایانو
ته دُعا کوے ۔ اکا ورته په غصّه کښے اووے.
نو بیا هغه ډاکټرانو ته دعا اوکړم څه؟ چه
د پلار، د ناکامه اپریشن دپاره ئے په تا د ښځے
کالی مکانړه کړه ...... زۀ خو به
تل عمر دوئ ته دعا کووم. ځکه
چه زما د سترګو اپریشن
ئے بالکل هسے او
بے پیسو کړے
دے .....
اؤ.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان

ما د شیشې نه اپله هغه لیدلو - چې یو سړے پټ مخے پیغلے چینئ

ورته خپل پړونے کوز کړو - هغهٔ ئے په دواړو اوبو ولاس کېښوده

بیا ئے یو لاس د اوبو نه د هغې سینې نازکے لیچے ته راوړسوؤ

لږ ه شیبه پس ئے دواړه لاس د هغې دراوتے سینے نه

تاؤ کړه - د غه شان په قلار قلار لاندے راغے

او لاس ئے ورله پښې ته راوړسوؤ - په یو

لاس ئے د پیغلے پښۍ اونیوه - او په بل لاس

ئے د هغې د پښې نه لاندے پاتزیب نه

شرنګ اوویست - "بس اوشو" ....

اختری پیغله رخصت کړه - ولے

زهٔ په سوچ کښے پریوتم - چې

ترا وسه پورے په خومره

پیغلے هم په دے ښار کښے د فیشن بلا د فساد و نو

ښکار کړی وی - او خومره "اختر و"

به د خومره پیغلو نه هم د غسے

لاس تاؤ کړی وی - کاش

انسان

خو د دے نه په غار کښے

لغړ بربنډ وو -

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږنی خصلتونه

دسوالي تهبرچې غریبۍ د اوږدې ناروغۍ نه پس مړه کړه ـ او
په سود راخیستې شوې روپۍ په اسقاط کېنې تقسیم شوې . خو
ماشوم زوئې ئې ته چې په ځمیره کېنې بل یو ماشوم او وې...
چانچه تاسو خو ماله د اسقاط پیسې رانکړې ـ خو زما
مور به مړې کنه ؟ ته به زما نه پیسې او وېنځم
... ؟ ماورته وې چپ شه . خدائې دې ...
... "بازدا" زما خبره پوهې کړه ـ ویل ئې
دا خو د هغه سپړې زوې دې ـ چرېلاس
ئې د لوږې نه مړ شو او خپله د خلقو
په راوړو ډوډو موړ شو نو
مور ته ئې او ویل ـ " ادې
ته به کله مړې چې
خلق زموږ کور ته ونو ګ
ډوډۍ راوړي ... " دې کېنې دې غریب
ته څه ګناه ده ـ دا خو کوږنۍ
خصلتونه دي ـ ځان د
سره کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سکندر

هسې نو هغه د بنار د لوئې هسپتال لوئې ډاکټر وو۔
او د ډګروئې هم یو لوئې پنځ ترلې وو۔ ولې
نور غوړمنګې وو۔ ګني په دومره ډیره تبه
کښې به ئې سکندر ته ولې انجکشن کولو
او هم دغه انجکشن په ډیرو سوالـــونو
دعاګانو او منتنو پیدا شوې ایسکی یو
نیازبین سکندر د بابا د غیږ ﮯ او شکوۍ
زه نه پوهیږم چه د بنار په دې
هسپتالونو کښې به د ورځې څو سوه
ماشومان نکه د سکندر پښان
د دې قصابانو لاپرواهۍ
بنـــکار
کیږي۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

میلمه

سرپه ږوله وله — ډزکوه، ګڼی چیچی دی —
اوفو بنجُ ! کورته راغلے میلمه په خپل غوبی
کښیے اخرخشکه مرکړم — شراب درے
ملک مارمړ نهُ کړو - خولږ ساعت
پس مار، شراب درے ملک
مړ کړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ممتاز

ممتاز بنهٔ موږ شتمند او د خاورې خاوند وو ـ ولې چوارئ
د هرڅه نه اوزګار کړې وو . د تیرو شلو کالو نه په
بازار کښې ګرځي او د یو عجیبه سودا سرګرم ســـوال
کوي . د دکاندارانو نه پیسې اخلي او بیــــا په
ماشومانو ئې ویشي . یوه ورځ ترې ما پوښتنه
اوکړه چه دا د څان له څهٔ زهٔ چاودون
کــښلې دے . د دکاندارانو نه پیسې
اخلې او په ماشومانو ئې ویشې.
ممتاز د خندا نه شین شـــو.
ویل ئې ـــ دنیا د ناپوهو
ده . د دویی ناپوهو نه
ئې اخلم او ورو ناپوهو
له ئې ورکوم . زهٔ ممتاز ته ګوته په خله
ولاړ پاتې شوم او هغه
په وړاندے
روان شــو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلیکوال پېژندګلو

نوم - بادشاه روم

دپلار نوم .

حاجي عبدالرحیم

ادبي نوم

علي خیل دریاب

د زوکړې ځای او

نېټه :-

امان دره ملاکنډ ایجنسي

۲۱، مارچ سنه ۱۹۷۰ء

تعلیم :- بي - ایس سي

بي ایډ ، ایم - اے پښتو ګولډ میډلسټ - ایم - فل ریسرچ فلو - پښتو څانګه پېښور پوهنتون کار :- لیکل ، لوستل او لوڅول

درک :- کلے او ډاکخانه امان دره ملاکنډ ایجنسي فون ۰۹۳۲ - ۷۰۱۰۴۱م ۵۹۳۲۳

دلیکوال اثار :-

۱. د فرهنګیانو خوشحال د دستارنامې فرهنګ
۲. غورځاځکې (مقالې) نثر
۳. جومېکونه (") "
۴. سپلمۍ کښې کېښونه (محاورې) نثر
۵. پښتانه او توهمات "
۶. د رحمان بابا اجتهاد "
۷. سباسیل په دامان دے (افسانې) "
۸. وزدانه (طنز و مزاح) "
۹. غورځے او دیتغونه (تبصرې او مضمونونه) "
۱۰. شګے او زګونه (ترجمه) نثر
۱۱. شفق رنګه لارے (") "
۱۲. سپینې خلے او ګل بنیرے "
۱۳. ګوګورے ونے "
۱۴. عطرژن (نظمونه) شاعري
۱۵. غزل بنړ (غزلے) "
۱۶. غانښتول " "
۱۷. همیشه ګلونه (تالیف) "

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library